

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
УНИКА АД Скопје

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)	3 - 6
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)	7 - 11
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ	12 - 13
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	14 - 15
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИКИТЕ ИЗВЕШТАИ	16 – 72

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА УСПЕХ
Година што завршува на 31 декември 2023

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		1,144,974,348	1,038,364,673
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	5	1,066,666,778	914,987,600
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	5	1,298,387,306	1,134,937,394
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		7,260,979	6,795,000
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205	5	21,018,108	16,130,525
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206	5	150,922,732	130,197,904
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207	5	68,792,641	82,587,750
7. Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за соосигурување	208	5	3,916,683	51,158
8. Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување	209	5	(2,164,709)	2,120,227
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210		27,375,289	26,119,531
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		2,736,407	6,269,602
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		2,736,407	6,269,602
3. Приходи од камати	216	6	21,775,486	17,675,327
4. Позитивни курсни разлики	217	7	1,811,628	1,716,833
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218	19A	1,051,768	457,769
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		-	-
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		-	-
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		-	-
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223	6	-	-
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a	8	19,163,504	17,228,664
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	8	20,675,496	74,875,981
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	8	11,093,281	5,152,897

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА УСПЕХ (продолжение)
Година што завршува на 31 декември 2023

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		1,072,272,790	995,939,941
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	9	454,316,624	442,426,959
1. Бруто исплатени штети	228	9	485,127,985	409,489,297
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229	9	14,806,731	7,831,738
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230	9	4,512,388	50,490
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231	9	31,885,960	2,933,124
5. Промени во бруто резервите за штети	232	9	9,161,855	66,670,313
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233	9	12,821	937,244
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234	9	(11,244,684)	21,980,055
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	9	(10,675)	(126)
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквизационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквизационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквизационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242	9	(10,675)	(126)
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243	9	(10,675)	(126)
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		13,784,485	20,906,398
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		-	2,695,720
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		13,784,485	18,210,678

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА УСПЕХ (продолжение)
Година што завршува на 31 декември 2023

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251		512,254,345	455,070,952
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252		350,617,509	296,594,185
1.1 Провизија	253	10	319,386,828	260,455,349
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а	12.1	64,502,087	57,809,988
1.3 Останати трошоци за стекнување	254	11	9,873,041	11,205,182
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255	23	(43,144,447)	(32,876,334)
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256		161,636,836	158,476,767
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		7,528,375	8,017,572
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258	12.1	52,147,658	47,206,630
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		33,008,517	30,073,117
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		3,344,901	3,023,593
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		13,531,975	12,232,105
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		2,262,265	1,877,815
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259	12	4,412,437	2,652,967
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260	13	97,548,366	100,599,598
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		56,185,422	57,796,575
2.4.2 Материјални трошоци	260б		13,589,815	14,007,973
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		27,773,129	28,795,050
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261		2,659,962	2,700,592
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262	18	-	-
2. Трошоци за камати	263	6	1,109,728	1,105,408
3. Негативни курсни разлики	264	7	1,550,234	1,595,184
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		-	-
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266	17	-	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА УСПЕХ (продолжение)
Година што завршува на 31 декември 2023

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
6. Останати трошоци од вложувања	270		-	-
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		56,932,878	56,663,570
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273	14	56,932,878	56,663,570
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		22,302,412	16,410,941
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275		10,032,759	1,760,655
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		72,701,558	42,424,732
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		-	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	15	10,183,054	7,401,204
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		-	-
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		62,518,504	35,023,528
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

На 31 декември 2023

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на бележка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	17	2,961,166	1,919,612
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		2,961,166	1,919,612
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		1,024,613,319	943,781,082
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		37,153,243	40,150,349
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006	18	37,153,243	40,150,349
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008	18	37,153,243	40,150,349
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009	18	-	-
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011	18	-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА – ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		26,045,479	24,274,834
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група – подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група – подружници и заеми на друштва во група – подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020	20	26,045,479	24,274,834
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021		961,414,597	879,355,899
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	19	356,856,147	314,191,957
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023	19	30,518,103	20,718,962
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024	19	326,338,044	293,472,995
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025		-	-
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		-	-
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА СОСТОЈБА (продолжение)
На 31 декември 2023

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	19A	47,602,650	43,050,882
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		47,602,650	43,050,882
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	20	556,955,800	522,113,060
4.1 Дадени депозити	036	20	556,955,800	522,113,060
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 Останати заеми	038		-	-
4.4 Останати пласмани	039		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042		47,695,592	57,175,483
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043	27	29,103,624	27,351,651
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045	28	18,591,968	29,823,832
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		-	-
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		348,469	390,396
1. Одложени даночни средства	052		-	-
2. Тековни даночни средства	053	16	348,469	390,396
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		293,895,383	301,620,549
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	21	251,889,985	262,430,215
1. Побарувања од осигуреници	056	21	251,889,985	262,430,215
2. Побарувања од посредници	057		-	-
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА СОСТОЈБА (продолжение)
На 31 декември 2023

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на бележка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059	22	1,501,959	5,271,523
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061	22	-	3,796,028
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062	22	1,501,959	1,475,495
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	22	40,503,439	33,918,811
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064	22	13,392,630	13,732,866
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065	22	26,470,219	19,520,354
3. Останати побарувања	066	22	640,590	665,591
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		37,305,097	33,420,368
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	18	8,639,723	9,798,758
1. Опрема	070		8,639,723	9,798,758
2. Останати материјални средства	071		-	-
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	24	28,665,374	23,621,610
1. Парични средства во банка	073		28,661,063	23,621,587
2. Парични средства во благајна	074		4,311	23
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	23 ?	310,127,739	266,444,378
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080	23	190,797,377	184,819,685
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		119,330,362	81,624,693
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З)	083		1,716,946,765	1,604,751,868
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	084		280,462,783	252,087,525
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		450,736,773	388,218,269
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	25	184,002,981	184,002,981
1. Запишан капитал од обични акции	087		184,002,981	184,002,981
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

БИЛАНС НА СОСТОЈБА (продолжение)
На 31 декември 2023

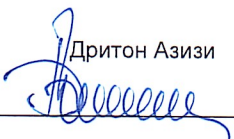
Опис на позицијата	Број на позиција	Број на бележка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091			-
1. Материјални средства	092			-
2. Финансиски вложувања	093			-
3. Останати ревалоризациони резерви	094			-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		106,875,468	95,200,959
1. Законски резерви	096		106,875,468	95,200,959
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5 Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		97,339,820	73,990,801
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102			-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		62,518,504	35,023,528
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104			-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105	26	64,249,786	63,141,044
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106		1,037,107,575	959,163,756
I. Бруто резерви за преносни премии	107	27	621,091,961	552,299,321
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109	28	415,980,437	406,818,583
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110	28	35,177	45,852
V. Бруто еквилизациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113			-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		4,999,356	5,181,691
1. Резерви за вработени	115		4,999,356	5,181,691
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117		5,828,879	1,934,723
1. Одложени даночни обврски	118		-	-
2. Тековни даночни обврски	119		5,828,879	1,934,723
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120			-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		154,024,396	187,112,385
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122	29	42,417	27,740,684
1. Обврски спрема осигуреници	123	29	-	27,698,267
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		42,417	42,417

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА) (продолжение)
На 31 декември 2023

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на бележка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126	30	100,085,752	99,191,888
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127	30	100,085,752	99,191,888
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	31	53,896,227	60,179,813
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131	31	30,221,235	34,216,723
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		-	-
3. Останати обврски	133	30	23,674,992	25,963,090
3. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		-	-
S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+S	136		1,716,946,765	1,604,751,868
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – ПАСИВА	137		280,462,783	252,087,525

Овие финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот и Надзорниот Одбор на Друштвото на 21 февруари 2024 година.

Дритон Азизи
Генерален Директор

Борче Богески
Финансов Директор број на лиценца 0100455

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ

Година што завршува на 31 декември 2023

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +)/ загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	184,002,981	-	4,423,240	90,777,719	-	-	95,200,959	-	-	96,335,176	-22,344,375	353,194,741
Промена во сметководствените политики	I1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	I2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	II	184,002,981	-	4,423,240	90,777,719	-	-	95,200,959	-	-	96,335,176	-22,344,375	353,194,741
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35,023,528	35,023,528
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35,023,528	35,023,528
Несопственички промени во капиталот	III2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(22,344,375)	22,344,375	-
Зголемување.намалување на акционерскиот капитал	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IV4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(22,344,375)	22,344,375	-
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	184,002,981	-	4,423,240	90,777,719	-	-	95,200,959	-	-	73,990,801	35,023,528	388,218,269

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ (продолжение)

Година што завршува на 31 декември 2023

Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	184,002,981	-	4,423,240	90,777,719	-	-	95,200,959	-	-	73,990,801	35,023,528	-
Промена во сметководствените политики	VI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – преправено	VII	184,002,981	-	4,423,240	90,777,719	-	-	95,200,959	-	-	73,990,801	35,023,528	388,218,269
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62,518,504	62,518,504
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62,518,504	62,518,504
Несопственички промени во капиталот	VIII2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IX	-	-	-	11,674,509	-	-	11,674,509	-	-	23,349,019	(35,023,528)	-
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IX4	-	-	-	11,674,509	-	-	11,674,509	-	-	23,349,019	(35,023,528)	-
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	184,002,981	-	4,423,240	102,452,228	-	-	106,875,468	-	-	97,339,820	62,518,504	450,736,773

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2023

ПОЗИЦИЈА 1	Број на позиција 2	Износ	
		Тековна деловна година 3	Претходна деловна година 4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	1,340,104,664	1,143,955,653
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	1,282,192,919	1,114,100,227
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	39,351,083	15,395,494
4. Примени камати од работи на осигурување	304	272,904	368,291
5. Останати приливи од деловни активности	305	18,287,758	14,091,641
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	1,254,329,229	1,030,037,836
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	518,470,067	418,354,981
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	168,380,448	126,402,094
4. Надоместоци и други лични расходи	310	114,999,527	104,789,291
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	294,784,327	227,051,872
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	39,446,325	37,935,058
8. Останати одливи од редовни активности	314	118,248,535	115,504,540
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	85,775,435	113,917,817
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	475,992,533	349,612,001
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	-	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	4,652,179	22,379,588
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	463,624,599	278,117,544
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	5,000,000	48,000,000
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	2,715,755	1,114,869

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ (продолжение)
Година што завршува на 31 декември 2023

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	556,985,598	455,118,252
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	1,305,421	982,225
2. Одливи по основ на материјални средства	328	4,996,880	8,284,434
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	541,131,529	387,393,824
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	9,551,768	58,457,769
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	80,993,065	105,506,251
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	-	-
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	-	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1,816,097,197	1,493,567,654
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1,811,314,827	1,485,156,088
Г. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	4,782,370	8,411,566
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	-	-
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	23,621,610	15,088,395
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	261,394	121,649
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	28,665,374	23,621,610

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Друштвото за осигурување УНИКА АД, Скопје (во понатамошниот текст 'Друштвото') е акционерско друштво регистрирано во Република Северна Македонија, основано на 15 Април 2004 година под СИГАЛ АД Скопје. Друштвото е основано од СИГАЛ ш.а Тирана, Албанија. Во текот на 2007 година групацијата СИГАЛ станува член на УНИКА групацијата од Австрија, по што Друштвото го менува називот во СИГАЛ УНИКА ГРУП АВСТРИЈА АД Скопје. На собранието на акционерите одржано на ден 20 февруари 2009 година, Друштвото го смени називот во УНИКА АД Скопје.

Како основач со 99.95% сопственост на капиталот се јавува Сигал Уника Груп Австрија Ш.А Тирана, со сопственост на 1,880 акции и Uniqa International Beteiligungs Verwaltungs GMBH Austria, со сопственост на 1 акција (0.05%). Основачкиот капитал се сосостои од 1.881 обични акции со номинална вредност од 1,595 ЕУР. Крајно матично друштво е Uniqa Österreich Versicherungen AG, Австрија.

Седиштето на Друштвото е на бул. Илинден бр.1, 1000 Скопје.

На 31 декември 2023 година Друштвото има 141 вработени (2022: 131 вработени).

Друштвото врши само работи од областа на осигурувањето и тоа: склучување и исполнување на договори за осигурување на имоти, како и спроведување на мерки за спречување, намалување и отстранување на штетите и ризиците што ги загрозуваат нивните имоти. Предмет на работење на Друштвото е вршење на работи на неживотно осигурување во согласност со Законот за супервизија во осигурувањето преку следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај – незгода (класа 1)
- Здравствено осигурување (класа 2)
- Осигурување на моторни возила (класа 3)
- Осигурување на шински возила (класа 4)
- Осигурување на воздухопловни средства (класа 5)
- Осигурување на пловни објекти (класа 6)
- Осигурување на стоки при превоз – карго (класа 7)
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди (класа 8) – други имотни осигурување (класа 9)
- Осигурување од одговорност при употреба на моторни возила (класа 10)
- Осигурување од одговорност при употреба на воздухопловни средства (класа 11)
- Општо осигурување од одговорност (класа 13)
- Осигурување од финансиски загуби (класа 16)
- Осигурување на туристичка помош (класа 18)

Финансиските извештаи беа одобрени од Управниот и Надзорниот Одбор на 21 февруари 2024 година.

Членови на Управен Одбор

Членовите на Управен Одбор во текот на 2023 и 2022 година и до датумот на овој извештај се прикажани во продолжение:

- Дритон Азизи, Претседател на УО
- Борче Богески, член на УО
- Емил Кратовалиев, член на УО од 29.12.2021

Членовите на Надзорниот Одбор во текот на 2023 и 2022 година и до датумот на овој извештај се прикажани во продолжение:

- Авни Понари, Претседател на надзорен одбор
- Арбен Чаволи, Независен член на надзорен одбор
- Алма Тотокоци, Член на надзорен одбор
- Гералд Мулер, Независен член на надзорен одбор

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 ОСНОВА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Овие финансиски извештаи, во сите материјални износи се подготвени во согласност со Законот за супервизија на осигурување (Службен весник на РСМ бр. 27/02 и сите последователни промени) и Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РСМ бр. 28/04 и сите последователни промени), како и дополнителната законска и подзаконска регулатива пропишана од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Согласно, оваа регулатива Друштвото го применува Правилникот за водење сметководство (Издадени во Службен весник на РСМ бр. 159/2009 и 164/2010) за изготвување на овие финансиски извештаи. Во овој правилник беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ7 до ПКТ 32, кои беа издадени. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, МСФИ 17, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21, КТМФИ 22 и КТМФИ 23 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применети од страна на Друштвото. МСФИ (вклучувајќи го и МСФИ1), беа првично објавени во Службен весник во 1997 година и оттогаш беа неколку пати ажурирани. Последното ажурирање беше во декември 2010 година.

Дополнително, Друштвото ги применува одредбите од Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси.

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои се објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

Овие финансиски извештаи се презентирани во согласност со Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Службен весник на РСМ бр. 5/11 и сите последователни промени).

Финансиските извештаи се составени врз основа на претпоставката на принципот на континуитет користејќи го методот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст.

Во составувањето на овие финансиски извештаи Друштвото ги применува сметководствените политики наведени во белешката 3.

Функционалната и известувачка валута на Друштвото е македонски денар ("Денар"). Сите износи во финансиските извештаи и соодветните белешки се прикажани во денари, освен доколку не е наведено поинаку.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Класификација на договорите за осигурување

Договорите за осигурување се дефинираат како договори со кои Друштвото прифаќа значаен осигурителен ризик при отпочнувањето на договорот, согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен иден осигурен настан неповолно влијае на осигуреникот.

Важноста на осигурителниот ризик зависи истовремено од веројатноста на осигурителниот настан и степенот на потенцијалниот ефект.

Кога еден договор ќе биде класифициран како договор за осигурување, тој важи како таков до истекот на неговиот рок на важност, односно се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат, дури и ако осигурителниот ризик значајно се намали во текот на тој период.

Раководството на Друштвото верува дека сите склучени договори со осигурениците и договорите за реосигурување се во согласност со дефиницијата за договори за осигурување.

3.2 Признавање на приходи

Бруто приходи од премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на провизии за агенти или други обврски. Бруто полисираните (запишаните) премии се намалуваат за износот на вратените и поништени претходно полисирани премии во пресметковниот период.

Заработениот дел од премиите се признава како приход, кој се утврдува за периодот на покриеноста на соодветната полиса, односно во периодот од датумот на настанувањето на ризикот до моментот на времетраењето на обештетувањето, врз основа на моделот на превземен ризик.

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија, користејќи го дневниот про-рата метод во однос на вкупните денови на осигурувањето ("про-рата-темпорис" методата). Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик.

Приходи од камати

Приходите од камати се признаваат во добивката за годината како што настануваат, земајќи го методот на ефективна каматна стапка.

3.3 Премии од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување во нормалниот тек на работењето. Реосигурувањето Друштвото го обавува преку склучување на договорите за реосигурување и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок во текот на периодот покриен со реосигурувањето во согласност со очекуваното однесување на реосигурителниот ризик и се презентирани во финансиските извештаи како намалување на бруто приходите од премија.

Делот од преотстапената премија за реосигурување која се однесува за последователниот период, не се признава како расход туку се третира како незаработен дел од премијата за реосигурување на крајот на периодот на известување и е вклучен како одбитна ставка на резервирањата на преносната премија.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.4 Трошоци по основ на штети по договори за осигурување

Настанатите, пријавените и исплатените штети се признаваат како трошок врз основа на фактички исплатените износи на осигурениците кои ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на штетите коишто произлегуваат од настани што се случиле во текот на годината и се еднакви на износите утврдени на пресметковна основа бидејќи настануваат во истиот сметководствен период.

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата. Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето и подмирувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

Резервациите за настанатите, но непријавени штети се пресметуваат на секој период на известување и истите се пресметани на следниов начин:

- Конечната пресметка на резервите за настанати, но непријавени штети (понатаму во текстот: IBNR) за класите на осигурување од последици на несреќен случај (незгода), патнички возила (каска) и одговорност од употреба на моторни возила (домашна автоодговорност и зелена карта м.з.) е направена со методот на триангулација на штети (*Chain-Ladder* метод);
- Висината на IBNR-от за здравственото осигурување, како и осигурувањето на туристичка помош е одредена преку методот на очекуван коефициент на штети;
- IBNR-от за осигурувањата на имоти, како и за ЦМР осигурувањето е одреден како процент од резервите за настанати и пријавени штети, додека пак за осигурувањето од општа одговорност истиот е одреден во висина на процент од заработената премија во последните 12 месеци;

3.5 Наеми

Друштвото дава и зема недвижности под закуп по основ на оперативни наеми. Приходите и расходите по основ на наемнини се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

3.6 Користи за вработените

Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на локалната законска регулатива и нема да има правни или изведени обврски за плаќање во иднина. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во државните пензиски фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси се признаваат како расход во добивката или загубата кога се пресметуваат.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како трошок кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

Останати долгорочни користи за вработените

Во согласност со локалните регулативи, Друштвото исплаќа две просечни плати на своите вработени во моментот на пензионирање и јубилејни награди во согласност со Општиот колективен договор. Користите за вработените се дисконтираат за да се утврди нивната сегашна вредност. Нема дополнителни обврски во однос на пензионирањето. Според законите и прописите што се применуваат во Северна Македонија, Друштвото нема обврска да плати неискористено годишно отсуство доколку вработените сами решат да не ги користат нивните неискористени денови за годишен одмор.

Заклучно со 31 декември 2023 година, Друштвото има издвоено резерва за ова отпремнини за заминување во пензија и јубилејни награди во вкупен износ од право на вработените во износ од 4.999.356 денари (2022: 5.181.691 денари).

3.7 Износи искажани во странска валута

Трансакциите извршени во странски валути се евидентираат според курсот кој важи на денот на трансакцијата. На секој известувачки датум, паричните средства искажани во странски валути се преведуваат во денари по курсот на Народна Банка на Република Северна Македонија на крајот на периодот на известување. Позитивните и негативните курсни разлики што произлегуваат од трансакциите во странски валути се вклучуваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат.

3.8 Оданочување

Тековен данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Северна Македонија. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка од извештајот за сеопфатната добивка, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби. Овие корекции главно се однесуваат на зголемување на даночната основа за одредени трошоци кои не се признаваат за целите на оданочувањето.

Пресметувањето и плаќањето на данокот на добивка за фискалната 2023 и 2022 година, Друштвото го извршува согласно измените во Законот за данокот на добивка, односно 10% на остварената добивка, вклучувајќи го и даночниот ефект на приходи и трошоци кои се неоданочиви или неодбитни при утврдувањето на оданочивата добивка.

Одложен данок на добивка

Одложениот данок се признава на разликата помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната соодветна даночна основа употребена при пресметката на оданочивата добивка, и се евидентира со примена на методот на обврска.

Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики и одложено даночно средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во обем во кој што постои веројатност дека ќе постои добивка којашто ќе биде предмет на оданочување и во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночни стапки (и закони за даноци) коишто важат на крајот на периодот на известување. На 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото немаше временски разлики, односно разлики меѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во извештајот за финансиската состојба и неговата даночна основа, кои би резултирале со оданочиви и одбитни временски разлики, поради што на 31 декември 2023 и 2022 година не евидентираше одложени даночни средства и обврски.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.9 Недвижности и опрема (продолжение)

Мерење при почетно признавање

Недвижности

Друштвото поседува недвижности, односно земјиште и деловни објекти, кои што служат за дејноста и кои што не служат за дејноста. Без разлика на нивната класификација, при почетното признавање Друштвото ги мери недвижностите по пониската од нивната набавна вредност и проценетата вредност. Набавната вредност ја вклучува набавната цена, зголемена за сите неповратни царини и даноци на набавка, и за сите трошоци коишто директно можат да се припишат на носење на средството до локацијата и состојбата во која тоа е оперативно способно на начин предвиден од страна на раководството. Проценетата вредност ја претставува вредноста на недвижностите добиена од страна на независен овластен проценител. Доколку проценетата вредност е пониска од набавната вредност, износот на загубата се евидентира директно во загубата или добивката за периодот.

Опрема

Опремата на друштвото вклучува мебел, компјутерска и канцелариска опрема, транспортни средства и слично. При почетното признавање Друштвото ја мери опремата по набавната вредност. Набавната вредност ја вклучува набавната цена, зголемена за сите неповратни царини и даноци на набавка, и за сите трошоци коишто директно можат да се припишат на носење на средството до локацијата и состојбата во која тоа е оперативно способно на начин предвиден од страна на раководството.

Последователно мерење

Недвижностите и опремата кои служат за вршење на дејност, последователно по почетното признавање се мерат според нивната почетна вредност, намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување. Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата што се евидентира одделно се капитализираат. Останатите последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корисност на ставката вклучена во дел од недвижностите и опремата. Сите останати издатоци се признаваат како трошоци во билансот на успех кога настануваат. Амортизацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционален метод, на тој начин што се отпишува набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет корисен век на траење. На инвестициите во тек не се пресметува амортизација се до нивното ставање во употреба. Годишните стапки на амортизација се како што следи:

Градежни објекти	2.5% -5%
Мебел и опрема	10% - 25%
Вложување во туѓи објекти	17%

Добивките или загубите остварени со отуѓување или ставање надвор од употреба на недвижностите и опремата се определуваат како разлика помеѓу приливите од продажба и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат во билансот на успех.

На крајот на секој период на известување Друштвото оценува дали постои индикација дека средствата можеби се оштетени. Доколку постои таква индикација, Друштвото ја проценува надоместувачката вредност на средството. Кога сметководствената вредност на средството е повисока од проценетата надоместувачка вредност, вредноста на средството веднаш се намалува до висината на неговата надоместувачка вредност.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.10 Нематеријални средства

Нематеријалните средства се посебно набавени средства и истите се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација, како и за акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои. Нематеријалните средства вклучуваат компјутерски софтвер кој е набавен одделно од хардверот. Трошокот за софтверот се амортизира со употреба на праволиниски метод на проценетиот век на траење кој изнесува 5 години. На крајот на секоја година Друштвото врши анализа на сметководствените вредности на нематеријалните средства и проценува дали постојат индикации кои укажуваат дека средствата се оштетени. Доколку постојат какви било навестувања, се утврдува проценетата надоместувачка вредност на средството, и доколку истата е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност.

3.11 Загуби поради оштетување на материјалните и нематеријалните средства

Друштвото редовно ги разгледува сметководствените вредности на материјалните и нематеријалните средства. Доколку постојат какви било навестувања дека овие средства се оштетени, се проценува надоместувачката вредност на средството со цел да се одреди степенот на загуба поради оштетување. Доколку проценетата надоместувачка вредност на средството е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност. Загубата поради оштетување се признава како трошок во тековниот период. Анулирањето на загубата поради оштетување веднаш се признава како приход.

3.12 Вложувања во заеднички контролирани ентитети

Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат основачки удел во Националното Биро за Осигурување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето. Националното биро за осигурување (во натамошниот текст: Биро) се основа со цел да овозможи примена на меѓународните договори за осигурување на сопствениците, односно корисниците на моторни возила од одговорност за штети причинети, со употреба на моторно возило, на трети лица, да ги претставува друштвата за осигурување од Република Северна Македонија во меѓународните организации и институции за осигурување како и за вршење на други работи предвидени со Договорот за основање на Националното Биро за осигурување бр.01001-02/98 склучен на 11.12.1997 како правен следбеник на Националното биро за зелена карта.

Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебни сметки во банки. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува овие средства и да го врати депозитот на секој член при престанување на неговото работење со осигурување на моторни возила.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.13 Финансиски инструменти

Финансиските средства се признаваат во моментот кога Друштвото станува страна во договорните обврски по овој инструмент. Финансиските средства почетно се признаваат по објективната вредност.

Класификација

Друштвото ги класификува финансиските средства како: дадени кредити и побарувања, средства коишто се чуваат до достасување, и финансиски средства по објективната вредност преку билансот на успех. Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при почетното признавање. Финансиските обврски се класификувани и се вреднуваат како финансиски обврски прикажани по амортизирана вредност.

Мерење

Сите финансиски средства, освен оние коишто се мерат по објективната вредност низ билансот на успех, почетно се признаваат според нивната набавна цена, односно објективната вредност на средствата во моментот на нивното стекнување, вклучувајќи ги и трошоците за набавка.

3.13.1 Кредити и побарувања

Дадените кредити и побарувањата се недеривативни финансиски средства, со фиксни или предвидливи плаќања и не се котираат на активните пазари. Тие произлегуваат од активностите каде што Друштвото обезбедува пари на должник без намера за тргување.

Кредитите се признаваат кога паричните средства му се одобрени на должникот и се прикажани по амортизирана вредност со користење на принципот на ефективна каматна стапка.

Финансиските средства се признаваат во моментот кога Друштвото станува страна во договорните обврски по овој инструмент. Финансиските средства почетно се признаваат по објективната вредност.

3.13.2 Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање се финансиски средства со фиксни плаќања и фиксни рокови на доспевање со што Друштвото има намера и можност за нивно чување до доспевање. Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат според нивната амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Нереализираните приходи од камата и амортизацијата на дисконтот/премијата се признаваат како приходи и расходи за периодот.

Амортизираната набавна вредност претставува вредност на сите идни парични текови дисконтирани со примена на ефективната каматна стапка. Ефективната каматна стапка е дисконтна стапка по која сегашната, дисконтираната вредност на сите идни парични текови се сведува на трошокот на набавка при почетното мерење, и претставува интерна стапка на принос на финансиското средство.

Загуба поради обезвреднување на финансиските средства кои се чуваат до доспевање се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните идни парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средството. Загубите поради обезвреднувањето се признаваат во добивката или загубата и се рефлектирани во сметката за исправка на вредноста на соодветните финансиски средства. Намалување на износот на загубата поради обезвреднување се евидентира преку добивката или загубата во периодот. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022, Друштвото ги класифицира обврзниците во оваа категорија.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.13 Финансиски средства (продолжение)

3.13.3 Финансиски средства за тргување

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Вложувањата во финансиски средства за тргување се мерат по објективна вредност, вредност на датумот на вреднување и известување, која е нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. За сопственичките инструменти за кои нема активен пазар и нивната објективна вредност не може веродостојно да се утврди се користат техники на вреднување како на пример амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка, според регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото ги има класифицирано уделите од инвестициски фондови во оваа категорија, односно како хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување.

3.13.4 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се состојат од готовина во благајна и пари во банки. За цели на извештајот за паричните текови, парите и паричните еквиваленти вклучуваат и орочени депозити во банки, со оригинален рок на доспевање до 3 месеци и кои може брзо да се конвертираат во познат износ на пари и се подложени на незначителен ризик од промена на нивната вредност.

3.13.5 Побарувања по премија од осигурување

Побарувањата по премија од осигурување се недеривативни финансиски средства со фиксни или однапред одредени плаќања со кои не се тргува на активен пазар. Побарувањата по премија од осигурување (вклучувајќи ги побарувањата од купувачи и другите побарувања, сметки во банките и готовината) се прикажуваат по амортизирана набавна вредност со употреба на метод на ефективна стапка, намалени за загуба поради оштетување.

Друштвото врши исправка на вредноста на побарувањата согласно Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси. Согласно овој правилник, Друштвото ги класификува сите поединечни побарувања по основ на премија за осигурување и побарувања по основ на регрес во категории во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските, сметано од денот на доспевање на побарувањето. Друштвото утврдува загуба поради безвреднување со примена на проценти кои во зависност од деновите на доцнење во интервали се пропишани во Правилникот.

Во согласност со Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, Друштвото ги класификува побарувањата по основ на премии за осигурување во ризични категории, според староста на побарувањата. Ризичните категории на доспеаните ненаплатени побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година се како што следи:

Категорија	Критериум
Категорија А	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги исполниле на датумот на достасување, и доцнат во измирувањето на своите обврски најмногу 30 дена од датумот на достасувањето на побарувањето
Категорија Б	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги измириле во период од 31 ден до 60 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија В	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги измириле во период од 61 ден до 120 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија Г	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги измириле во период од 121 ден до 270 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија Д	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги измириле во период од 271 ден до 365 дена од датумот на достасување на побарувањето
Категорија Ѓ	Побарувања од должници кои своите обврски спрема Друштвото не ги измириле над 365 дена од датумот на достасување на побарувањето, како и тужени побарувања

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.13 Финансиски средства (продолжение)

3.13.6 Побарувања по премија од осигурување (продолжение)

Пресметката на исправката на вредност се врши со примена на следниве проценти на исправка на бруто износ на побарувањето, според ризичната категорија:

Ризична категорија	% на исправка на вредност
Категорија А	0%
Категорија Б	10% - 30%
Категорија В	31% - 50%
Категорија Г	51% - 70%
Категорија Д	71% - 90%
Категорија Ѓ	100%

3.13.7 Орочени депозити

Орочените депозити се признаваат во извештајот за финансиската состојба по амортизирана набавна вредност. Каматата се признава со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

3.14 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Не постојат финансиски обврски кои би се класифицирале како сопственички инструменти, бидејќи Друштвото не склучило било каков договор со којшто се обезбедува право на учество во остатокот на нето средствата на Друштвото по одземање на сите негови обврски. Финансиските обврски се класифицирани како обврски спрема добавувачите, останати обврски и позајмици.

3.14.1 Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврските спрема добавувачи и другите обврски се прикажани според нивната номинална вредност. Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на приходите.

Друштвото ги депризнава останатите финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

3.14.2 Позајмици и субординиран долг

Позајмиците и субординираниот долг почетно се признаваат според нивната објективна вредност намалена за трошоците на трансакцијата. Позајмиците последователно се мерат според амортизираната набавна вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Расходите по основ на камати се признаваат со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Методата на ефективна каматна стапка е метода на пресметување на амортизираната набавна вредност на финансиската обврска и распределувањето на расходите по основ на камати во текот на периодот на кој се однесуваат. Ефективната каматна стапка е стапката која точно го дисконтира очекуваниот тек на идните парични плаќања во текот на очекуваниот век на финансиската.

3.14.3 Депризнавање на финансиски обврски

Друштвото ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

3.15 Одложени трошоци за стекнување на полиси за осигурување

Трошоците за стекнување на полиси за осигурување вклучуваат провизии за агенти, плати на вработени во продажната мрежа и бонуси и попусти по основ издадени полиси. Трошоците за стекнување се капитализираат и се одбиваат од трошоците во однос на признаениот приход од премијата. За да се поврзат трошоците за стекнување со поврзаниот приход од премија, трошоците за стекнување се распределуваат по договориза осигурување, односно по класи на осигурување, кои се конзистентни со начинот на кој друштвото за осигурување ги признава приходите од полисираната премија, односно се конзистентни со начинот на мерење на профитабилноста по класи на осигурување. Трошоците за стекнување кои не се амортизирани се класифицираат како средства.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.16 Резервации

Резервациите се признаваат во случај кога Друштвото има тековни обврски (законски или изведени) кои се резултат на минати настани, а за кои е веројатно дека Друштвото ќе биде обврзано да ги плати и за кои износот може веродостојно да се процени. Износот признаен како резервација ја претставува најдобрата проценка на потребниот износ за измирување на тековната обврска на крајот на периодот на известување, земајќи ги предвид ризиците и неизвесностите кои ја опкружуваат обврската.

Онаму каде резервацијата се мери со користење на проценетите парични текови за подмирување на тековната обврска, нејзината сметководствена вредност претставува сегашна вредност на тие парични текови.

3.17 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети;
- Резерви за настанати, но непријавени штети;
- Резерви за повторно отворени штети;
- Резерви за трошоци за обработка на штети;
- Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети.

3.17.1 Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. Во одредувањето на очекуваните трошоци Друштвото ги вклучува расположливите информации за:

- Изготвените технички извештаи кои се однесуваат на настанати материјални загуби или медицински извештаи за повреди или болести;
- Судски одлуки, било да се конечни или не;
- Штети за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Затезна камата од судски спорови;
- Останати трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

На крајот на секој период на известување Друштвото врши анализа на претпоставките кои се користени за почетно мерење на настанатите, пријавени и неисплатени штети. Доколку има промена во проценетата вредност на идните одливи кои ќе настанат како резултат на исплата на штетата, разликата се признава веднаш, и тоа низ добивката и загубата за периодот.

Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето и подмирувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.17 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжение)

3.17.2 Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавени штети се пресметуваат на секој период на известување и истите се пресметани на следниов начин:

- Конечната пресметка на резервите за настанати, но непријавени штети (понатаму во текстот: IBNR) за класите на осигурување од последици на несреќен случај (незгода), патнички возила (каска) и одговорност од употреба на моторни возила (домашна автоодговорност и зелена карта м.з.) е направена со методот на триангулација на штети (*Chain-Ladder* метод),
- Висината на IBNR-от за здравственото осигурување, како и осигурувањето на туристичка помош е одредена преку методот на очекуван коефициент на штети;
- IBNR-от за осигурувањата на имоти, како и за ЦМР осигурувањето е одреден како процент од резервите за настанати и пријавени штети, додека пак за осигурувањето од општа одговорност истиот е одреден во висина на процент од заработената премија во последните 12 месеци

Промените во користените актуарски методи за пресметка на штетите не претставуваат промена во основните за мерење, и соодветно се третираат како промени во сметководствени проценки.

3.17.3 Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета, или на крајот на периодот на известување за сите штети кои се повторно отворени до датумот кога финансиските извештаи биле авторизирани за издавање а кои биле иницијално пријавени пред крајот на периодот на известување.

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

3.17.4 Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за трошоци за обработка на штети се однесуваат на трошоците кои се директно поврзани со обработката на штетите но се уште не се евидентирани во финансиските извештаи на Друштвото. Друштвото креира два вида на резерви за трошоци за обработка на штети и тоа:

- Директни трошоци;
- Индиректни трошоци.

Директни трошоци за обработка на штети

Директни трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои е познато дека ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети и претставуваат повеќе од 10% од сметководствената вредност на конкретната поединечна настаната, пријавена, но неисплатена штета.

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се признаваат во моментот кога се идентификувани. Заради поедноставување на процесот на финансиско известување, Друштвото на секој датум на известување, го проценува постоењето на непризнаените директни трошоци за обработка на штети. Сите идентификувани директни трошоци веднаш се признаваат во добивката и загубата на Друштвото.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.17 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжение)

3.17.4 Резерви за трошоци за обработка на штети (продолжение)

Директни трошоци за обработка на штети (продолжение)

Резервите за директни трошоци за обработка на штети, се мерат по недисконтираниот иден очекуван одлив на економски користи од Друштвото, намален за износите кои се веќе признаени во финансиските извештаи.

Индириктни трошоци за обработка на штети

Индириктните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети, и кои индивидуално се пониски од 10% од сметководствената вредност на поединечна настаната, пријавена, но неисплатена штета, или пак кои, на крајот на периодот на известување не можат да се идентификуваат или веродостојно да се измерат.

Резервите за индириктни трошоци за обработка на штети, се пресметуваат во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви.

3.17.5 Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депризнаваат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за измирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот исплата, Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

3.18 Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија, користејќи го дневниот про-рата метод во однос на вкупните денови на осигурувањето ("про-рата-темпорис" методата). Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик.

3.19 Тест на адекватност на обврските

Друштвото спроведува тест на адекватноста на обврските на секој датум на известување во согласност со МСФИ 4, со цел да процени дали неговите признаени обврски од осигурување се адекватни. Друштвото изврши пресметка на дополнителните потребни резерви за неистечени ризици, на нето основа по класа на осигурување. Друштвото во текот на 2023 година има пресметано резерви за неистечени ризици во класата Каско осигурување во износ од 4,744,279 денари (2022: 4,381,609 денари).

3.20 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект.

Поврзани субјекти се членките на UNIQA групацијата.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.21 Значајни настани и трансакции

Економска криза предизвикана од конфликтот помеѓу Русија и Украина

Финансиски извештаи на 31 декември 2023 година се подготвени врз основа на претпоставката дека Друштвото ќе продолжи да работи според принципот на континуитет и дека истото ќе продолжи со својата работа во предвидлива иднина.

Макроекономските услови во кои Друштвото ќе ја остварува својата активност во текот на 2023 година се условени од продолжените геополитички тензии од конфликтот помеѓу Русија и Украина, можното продлабочување на енергетската криза, бавното постпандемично закрепнување, како и домашните политички случувања. Ваквиот амбиент неповолно делува врз изгледите за раст на домашната економија и може да резултира во претпоставки и проценки кои бараат преоценување, што може да доведе до материјално прилагодување на сметководствената вредност на средствата и обврските во рамките на следните финансиски години.

Во моментот на издавање на овие финансиски извештаи е тешко да се процени понатамошното влијание врз работењето на Друштвото. Затоа, Друштвото изврши проценка дека ќе биде способно да го продолжи своето работење според принципот на континуитет. До датумот на ревидираните финансиски извештаи, Друштвото продолжува да ги исполнува своите обврски како што доспеваат.

Друштвото ќе ги презема сите неопходни активности за прилагодување кон новонастанатите состојби, при што и во следниот период ќе биде фокусирано на одржување на квалитетот на услугите и изнаоѓање флексибилни решенија на барањата на клиентите, ефикасно управување со трошоците, унапредување на доброто корпоративно управување и на практиките за одржлив развој.

Раководството на Друштвото верува дека претпоставката за континуитет на Друштвото е соодветна и дека Друштвото ќе продолжи да функционира според принципот на континуитет.

3.22 Споредбени податоци

Со цел да се одржи конзистентност во презентацијата на тековната година, одредени ставки можеби се прекласифицирани за компаративни цели. Материјалните промени во обелоденувањата, доколку ги има, се детално опишани во соодветните белешки.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Презентацијата на финансиските извештаи, бара од Раководството на Друштвото да користи најдобро можни проценки и разумни претпоставки, кои имаат ефект на презентираниите вредности на средствата и обврските, обелоденувањето на потенцијалните побарувања и обврски на денот на составувањето на финансиските извештаи, како и на приходите и расходите во текот на периодот на известувањето. Овие проценки и претпоставки се засновани на информации кои се расположливи на денот на составување на финансиските извештаи. Подолу се наведени клучните претпоставки што се однесуваат на иднината и други извори на несигурност при вршење на проценките на крајот на периодот на известување, коишто ги зголемуваат ризиците за значајни прилагодувања на сметководствената вредност на средствата и обврските.

Проценка на настанати, пријавени и неисплатени штети

Секоја пријавена штета се проценува поединечно од страна на Друштвото земајќи ги во предвид околностите при настанување на штетата, достапните информации и искуството на Друштвото за големината и износот на сличните штети. Проценките на резервациите за овие штети базираат на информациите кои се достапни во моментот на проценката, меѓутоа конечната обврска по штетите може да варира како резултат на дополнителни промени на расположливите информации кои настанале од моментот на проценката до моментот на конечната исплата и ликвидирање на штетата.

Проценка на резервациите за настанати непријавени штети

Резервациите за настанати непријавени штети се прават со примена на Chain-Ladder методата и со примена на други методи превземени од искуството на Групацијата за ваков тип на проценки. Износите за проценетите настанати непријавени штети може да се разликуваат во однос на пријавените штети во наредниот период.

Исправка на вредноста на побарувањата

Исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби како резултат на неможноста купувачите да ги исполнат своите обврски, применувајќи релевантни одлуки на Раководството, како и врз основа на Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси. При утврдување на адекватноста на исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања, проценката е заснована на старосна анализа на побарувањата за премии, историските отписи, кредитните способности на клиентите и промените во условите на продажба. Ова вклучува и претпоставки за идното однесување на клиентите и соодветните идни наплати од нив. Раководството на Друштвото верува дека не е потребна дополнителна исправка.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИИ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Бруто полисирани премии	1,305,648,285	1,141,732,394
Промена во преносната премија	(68,792,641)	(82,587,750)
Бруто приходи од премии	1,236,855,644	1,059,144,644
Преотстапени премии за реосигурување и соосигурување	(171,940,840)	(146,328,429)
Промена на преносната премија за реосигурување	1,751,974	2,171,385
Трошоци за реосигурување	(170,188,866)	(144,157,044)
Нето приходи од осигурување	1,066,666,778	914,987,600

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИИ (продолжение)

Движењето на нето приходите приходите од осигурување по класи на осигурување за годината што завршува на 31 декември 2023 година е како што следи:

	Година што завршува на 31 декември 2023				
	Бруто полисирана премија	Промена на преносната премија	Преотс- тапени премии за реосигу- рување	Промена на преносната премија за реосигу- рување	Нето приходи од осигу- рување
Автоодговорност	590,483,824	(34,052,547)	(15,923,404)	-	540,507,873
Каско	87,371,484	(3,659,670)	-	-	83,711,814
Осигурување на имот	218,679,516	(5,615,269)	(118,430,756)	1,969,432	96,602,923
Осигурување на патници	2,773,139	(409,256)	-	-	2,363,883
Лични незгоди	55,299,571	(2,235,510)	(130,541)	-	52,933,520
Зелен картон	184,413,695	(14,546,840)	(5,308,047)	-	164,558,808
Гранични полиси	3,823,643	(791)	-	-	3,822,852
Патничко осигурување	19,930,764	(1,086,786)	-	-	18,843,978
Одговорност	40,661,654	(1,765,693)	(27,441,424)	(216,367)	11,238,170
Транспорт	15,843,713	75,735	(4,614,668)	(1,091)	11,303,689
Здравствено осигурување	73,263,630	(6,527,819)	-	-	66,735,811
ЦМР – превоз на стока	5,621,708	36,347	(92,000)	-	5,566,055
Каско пловни објекти	52,456	5,246	-	-	57,702
АО пловни објекти	422,662	(40,640)	-	-	382,022
Финансиски загуби	7,006,826	1,030,852	-	-	8,037,678
Вкупно	1,305,648,285	(68,792,641)	(171,940,840)	1,751,974	1,066,666,778

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИИ (продолжение)

Движењето на нето приходите приходите од осигурување по класи на осигурување за годината што завршува на 31 декември 2022 година е како што следи:

	Година што завршува на 31 декември 2022				
	Бруто полисирана премија	Промена на преносната премија	Преотс- тапени премии за реосигу- рување	Промена на преносната премија за реосигу- рување	Нето приходи од осигу- рување
Автоодговорност	518,761,616	(16,734,838)	(14,855,194)	-	487,171,584
Каско	79,197,509	1,880,563	-	-	81,078,072
Осигурување на имот	221,270,163	(44,986,996)	(102,792,286)	4,054,971	77,545,852
Осигурување на патници	1,910,493	(136,967)	-	-	1,773,526
Лични незгоди	45,140,236	3,400,914	(808,669)	-	47,732,481
Зелен картон	152,707,822	(14,564,578)	(4,372,923)	-	133,770,321
Гранични полиси	3,304,013	(17,712)	(94,613)	-	3,191,688
Патничко осигурување	13,777,283	(637,253)	-	-	13,140,030
Одговорност	34,341,298	1,594,079	(20,630,639)	(1,293,252)	14,011,486
Транспорт	13,045,227	1,235,526	(2,774,105)	(307,380)	11,199,268
Здравствено осигурување	43,938,615	(12,980,554)	-	-	30,958,061
ЦМР – превоз на стока	6,294,145	76,097	-	2,506	6,372,748
Каско пловни објекти	76,935	10,248	-	-	87,183
АО пловни објекти	371,044	(10,978)	-	-	360,066
Финансиски загуби	7,595,995	(715,301)	-	(285,460)	6,595,234
Вкупно	1,141,732,394	(82,587,750)	(146,328,429)	2,171,385	914,987,600

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

6. ПРИХОДИ ОД КАМАТИ, НЕТО

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Приходи од камати	21,775,486	17,675,327
Расходи за камати	1,109,728	1,105,408
	<u>22,885,214</u>	<u>18,780,735</u>

7. НЕГАТИВНИ КУРСНИ РАЗЛИКИ, НЕТО

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Позитивни курсни разлики	1,811,628	1,716,833
Негативни курсни разлики	(1,550,234)	(1,595,184)
	<u>261,394</u>	<u>121,649</u>

8. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ И ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Приходи од соосигурување и реосигурување	19,163,504	17,228,664
Останати осигурително технички приходи:		
Приходи од застапување и посредување во осигурување	9,177,798	9,947,433
Приходи од НБО (НН и НО) возила	399,750	495,075
Приходи од друштва за застапување	7,831,873	62,218,923
Останато	3,266,075	2,214,550
	<u>20,675,496</u>	<u>74,875,981</u>
Останати приходи:		
Приходи од отпишани обврски	-	3,319,674
Наплатени казни и пенали	169	205
Останати приходи	11,093,112	1,833,018
	<u>11,093,281</u>	<u>5,152,897</u>
	<u>50,932,281</u>	<u>97,257,542</u>

Приходите од друштва за застапување во износ од 7,831,873 денари за годината што завршува на 31 декември 2023 година (2022: 62,218,923 денари), се однесуваат на приходи по основ на нереализирани провизии за кои друштва за застапување го имаат изгубено правото на провизија согласно договорите.

9. ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Настанати, пријавени и исплатени штети	485,127,985	409,489,297
Промена во настанати, пријавени и неисплатени штети	(17,072,499)	19,021,306
Промена во настанати непријавени штети	25,081,643	45,741,786
Промена во резерви за обработка на штети	1,152,711	1,907,221
Бруто резерви за штети – дел за реосигурување	11,231,863	(22,917,299)
Бруто реализирани регресни побарувања	(14,806,731)	(7,831,738)
Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	(4,512,388)	(50,490)
Бруто исплатени штети дел за реосигурување	(31,885,960)	(2,933,124)
Промена во резерви за бонуси и попусти	(10,675)	(126)
	<u>454,305,949</u>	<u>442,426,833</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

9. ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ (продолжение)

Движењето на трошоците за штети по класи на осигурување за годината што завршува на 31 декември 2023 година е како што следи:

						Година што завршува на 31 декември 2023				Вкупно
	Настанати, пријавени и исплатени штети	Промена во настанати, пријавени и исплатени штети	Промена во резерви за бонуси и попусти	Промена во настанати непријавени штети	Промена во резерви за обработка на штети	Бруто резерви за штети дел за реосигурување	Бруто реализиран и регресни побарувања	Бруто исплатени штети дел за соосигурување	Бруто исплатени штети дел за реосигурување	
Автоодговорност	288,033,192	(6,461,221)	-	15,791,158	866,330	-	(11,326,695)	-	-	286,902,764
Каско	55,015,274	3,551,910	-	1,231,948	123,191	-	(3,480,036)	-	-	56,442,287
Имот	55,196,860	(23,289,629)	-	2,909,742	(294,058)	14,144,139	-	(4,512,388)	(30,909,133)	13,245,533
Одговорност	2,753,798	(1,032,800)	-	1,374,120	36,964	(2,868,641)	-	-	(976,827)	(713,386)
Незгода	21,439,738	146,604	(10,675)	(978,216)	18,555	(1,635)	-	-	-	20,614,371
Зелена карта	28,392,937	9,931,061	-	3,746,372	372,213	-	-	-	-	42,442,583
Гранично осигурување	209,200	(100,000)	-	-	(1,650)	-	-	-	-	107,550
Патничко осигурување	3,120,372	(70,036)	-	172,901	3,589	-	-	-	-	3,226,826
Осигурување на патници	-	45,412	-	-	863	-	-	-	-	46,275
Здравствено осигурување	30,528,732	250,748	-	1,221,687	32,968	-	-	-	-	32,034,135
Финансиски загуби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ЦМР	393,770	(86,548)	-	(388,069)	(7,077)	-	-	-	-	(87,924)
Транспорт	44,112	42,000	-	-	823	(42,000)	-	-	-	44,935
Вкупно	485,127,985	(17,072,499)	(10,675)	25,081,643	1,152,711	11,231,863	(14,806,731)	(4,512,388)	(31,885,960)	454,305,949

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

9. ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ (продолжение)

Движењето на трошоците за штети по класи на осигурување за годината што завршува на 31 декември 2022 година е како што следи:

	Година што завршува на 31 декември 2022									Вкупно
	Настанати, пријавени и исплатени штети	Настанати, пријавени и неисклатени штети	Резерви за бонуси и попусти	Настанати непријавени штети	Резерви за обработка на штети	Бруто резерви за штети дел за реосигурување	Бруто реализиран и регресни побарувања	Бруто исплатени штети дел за соосигурување	Бруто исплатени штети дел за реосигурување	
Автоодговорност	265,141,374	(6,278,582)	-	37,501,730	1,126,187	-	(6,416,308)	-	-	291,074,401
Каско	51,167,028	(3,519,320)	-	1,367,235	2,168	-	(1,415,430)	-	-	47,601,681
Имот	13,660,520	31,318,842	-	1,669,641	554,999	(20,856,850)	-	(50,490)	(699,373)	25,597,289
Одговорност	2,513,495	2,188,180	-	687,283	70,736	(1,988,782)	-	-	(2,233,751)	1,237,161
Незгода	28,210,954	(3,424,678)	(126)	(1,042,719)	(28,189)	(77,267)	-	-	-	23,637,975
Зелена карта	29,531,006	(972,360)	-	4,400,534	160,337	-	-	-	-	33,119,517
Гранично осигурување	-	66,023	-	-	1,174	-	-	-	-	67,197
Патничко осигурување	2,569,674	36,788	-	19,126	2,418	-	-	-	-	2,628,006
Осигурување на патници	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Здравствено осигурување	14,878,126	(60,487)	-	1,258,785	21,767	-	-	-	-	16,098,191
Финансиски загуби	8,500	-	-	-	-	-	-	-	-	8,500
ЦМР	1,716,632	(337,500)	-	(119,829)	(4,463)	-	-	-	-	1,254,840
Транспорт	91,988	4,400	-	-	87	5,600	-	-	-	102,075
Вкупно	409,489,297	19,021,306	(126)	45,741,786	1,907,221	(22,917,299)	(7,831,738)	(50,490)	(2,933,124)	442,426,833

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

10. ТРОШОЦИ ЗА ПРОВИЗИЈА

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Бруто провизии за друштва за застапување во осигурување	52,188,661	49,600,169
Бруто провизии за застапници во осигурување	102,462,483	88,178,263
Бруто провизии за осигурително брокерски друштва	164,735,684	122,676,917
	<u>319,386,828</u>	<u>260,455,349</u>

11. ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Трошоци за маркетинг и пропаганда	6,343,343	7,506,399
Трошоци за репрезентација	3,529,698	3,698,783
	<u>9,873,041</u>	<u>11,205,182</u>

12. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
<i>Трошоци за бруто плати:</i>		
Нето плати за постојано вработени	75,545,265	68,217,089
Даноци и придонеси од плати	38,842,215	34,921,714
Останати придонеси за вработени согласно закон	2,262,265	1,877,815
Вкупно трошоци за бруто плати:	116,649,745	105,016,618
Трошоци за договор за дело	4,412,437	2,652,967
	<u>121,062,182</u>	<u>107,669,585</u>

12.1. БРУТО ПЛАТИ НА ВРАБОТЕНИТЕ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
<i>Бруто плати на:</i>		
Вработени во внатрешна продажна мрежа	64,502,087	57,809,988
Останати вработени	52,147,658	47,206,630
	<u>116,649,745</u>	<u>105,016,618</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

13. ОСТАНАТИ АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Трошоци за раководење и други трошоци од матичната компанија	18,764,763	21,301,371
Дополнителни попусти и одобренија	19,474,056	15,843,650
Трошоци за наемнини	16,133,181	14,012,394
Трошоци за даноци и такси	3,494,219	5,755,078
Трошоци за комунални услуги	3,245,866	5,242,401
Трошоци за телекомуникациски и транспортни услуги	4,966,874	4,935,604
Канцелариски материјали	5,779,439	4,557,905
Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања	1,922,650	4,219,916
Трошоци за правни услуги	4,833,423	4,113,229
Трошоци за услуги за одржување	2,398,910	4,182,675
Банкарски услуги	3,072,933	2,545,214
Трошоци од резервирања	269,136	2,074,938
Потрошено гориво	1,774,239	1,611,395
Трошоци за весници и списанија	1,501,609	1,147,892
Трошоци за останати услуги - преводи	1,039,764	833,955
Трошоци за сметководствени услуги и ревизија	2,253,851	2,751,034
Трошоци за резерви делови	521,274	567,381
Трошоци за стручно усовршување	168,752	48,027
Останати трошоци	5,933,427	4,855,539
	<u>97,548,366</u>	<u>100,599,598</u>

14. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Трошоци по основ на штети за посредување	15,691,751	20,524,615
Трошоци по основ на придонес за безбедност	13,719,633	11,968,590
Трошоци по основ на финансирање на Националното Биро за Осигурување	6,882,277	6,644,405
Трошоци по основ на финансирање на супервизорскиот орган - АСО	8,187,648	6,620,356
Трошоци по основ на останати придонеси ФЗО	5,376,930	6,477,610
Трошоци по основ на противпожарен придонес	4,666,467	4,242,408
Останати	2,408,172	185,586
	<u>56,932,878</u>	<u>56,663,570</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

15. ДАНОК НА ДОБИВКА

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
(Загуба)/Добивка пред оданочување	72,701,559	42,424,732
Непризнаени расходи за даночни цели	29,232,062	32,054,779
Даночна основа за данок на добивка и даночно непризнаени расходи	101,933,621	74,479,511
Намалување на даночна основа (наплатени побарувања)	103,078	467,472
Данок на добивка и даночно непризнаени расходи	<u>10,183,054</u>	<u>7,401,204</u>
Ефективна даночна стапка	<u>14.01%</u>	<u>17.45%</u>

16. ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА

Тековните даночни средства во износ од 348,469 денари (2022: 390,396 денари) се однесуваат на повеќе платен данок на добивка во износ од 301,469 денари (2022: 343,396 денари), а остатокот од 47,000 денари се однесува на побарувања за повеќе платен данок на личен доход (2022: 47,000 денари).

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

17. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

		Вложувања во изнајмени објекти	Во денари Вкупно
	Софтвер		
Набавна вредност			
Состојба на 1 јануари, 2023	7,026,274	3,261,701	10,287,975
Намалување	-	-	-
Набавки	1,305,421	-	1,305,421
Состојба на 31 декември, 2023	8,331,695	3,261,701	11,593,396
Акумулирана амортизација			
Состојба на 1 јануари, 2023	5,106,662	3,261,701	8,368,363
Пренос	263,867	-	263,867
Состојба на 31 декември, 2023	5,370,529	3,261,701	8,632,230
Нето сметководствена вредност на			
- 31 декември 2023	2,961,166	-	2,961,166
- 31 декември 2022	1,919,612	-	1,919,612

		Вложувања во изнајмени објекти	Во денари Вкупно
	Софтвер		
Набавна вредност			
Состојба на 1 јануари, 2022	5,970,811	3,334,940	9,305,751
Намалување	-	(73,239)	(73,239)
Набавки	1,055,463	-	1,055,463
Состојба на 31 декември, 2022	7,026,274	3,261,701	10,287,975
Акумулирана амортизација			
Состојба на 1 јануари, 2022	566,695	3,261,701	3,828,396
Пренос	4,539,967	-	4,539,967
Состојба на 31 декември, 2022	5,106,662	3,261,701	8,368,363
Нето сметководствена вредност на			
- 31 декември 2022	1,919,612	-	1,919,612
- 31 декември 2021	5,404,116	73,239	5,477,355

На 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото нема нематеријални средства за кои постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Друштвото.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

18. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА

	Градежни објекти	Мебел, компјутери и опрема	Моторни возила	Вложување во туѓи објекти	Вкупно
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари, 2023	58,123,146	34,814,896	9,399,714	17,818,937	120,156,693
Набавки	-	3,252,325	-	1,771,814	5,024,139
Продажби	-	-	-	(4,652,179)	(4,652,179)
Состојба на 31 декември, 2023	<u>58,123,146</u>	<u>38,067,221</u>	<u>9,399,714</u>	<u>14,938,572</u>	<u>120,528,653</u>
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари, 2023	21,794,278	29,476,580	4,939,272	13,997,456	70,207,586
Трошок за годината	1,453,079	3,272,525	1,138,835	1,400,069	7,264,508
Отуѓувања	-	-	-	(2,736,407)	(2,736,407)
Состојба на 31 декември, 2023	<u>23,247,357</u>	<u>32,749,105</u>	<u>6,078,107</u>	<u>12,661,118</u>	<u>74,735,687</u>
Нето сметководствена вредност на					
- 31 декември, 2023	<u>34,875,789</u>	<u>5,318,116</u>	<u>3,321,607</u>	<u>2,277,454</u>	<u>45,792,966</u>
- 31 декември, 2022	<u>36,328,868</u>	<u>5,338,316</u>	<u>4,460,442</u>	<u>3,821,481</u>	<u>49,949,107</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

18. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (продолжение)

	Градежни објекти	Мебел, компјутери и опрема	Моторни возила	Вложување во туѓи објекти	Вкупно
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари, 2022	58,123,146	31,871,227	4,844,368	28,345,010	123,183,751
Набавки	-	2,943,669	4,555,346	785,419	8,284,434
Продажби	-	-	-	(11,311,492)	(11,311,492)
Состојба на 31 декември, 2022	<u>58,123,146</u>	<u>34,814,896</u>	<u>9,399,714</u>	<u>17,818,937</u>	<u>120,156,693</u>
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари, 2022	20,341,200	30,519,843	4,249,613	15,633,101	70,743,757
Трошок за годината	1,453,078	3,605,576	689,659	2,269,259	8,017,572
Останато	-	(4,648,839)	-	-	(4,648,839)
Отуѓувања	-	-	-	(3,904,904)	(3,904,904)
Состојба на 31 декември, 2022	<u>21,794,278</u>	<u>29,476,580</u>	<u>4,939,272</u>	<u>13,997,456</u>	<u>70,207,586</u>
Нето сметководствена вредност на					
- 31 декември, 2022	<u>36.328.868</u>	<u>5.338.316</u>	<u>4.460.442</u>	<u>3.821.481</u>	<u>49.949.107</u>
- 31 декември, 2021	<u>37.781.946</u>	<u>1.351.384</u>	<u>594.755</u>	<u>12.711.909</u>	<u>52.439.994</u>

На 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото нема недвижности и опрема за кои постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Друштвото.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

19. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСТАСУВАЊЕ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Хартии од вредност со рок на достасување над 1 година	326,338,044	293,472,995
Хартии од вредност со рок на достасување до 1 година	30,518,103	20,718,962
	<u>356,856,147</u>	<u>314,191,957</u>

Финансиските вложувања кои се чуваат до доспевање во износ од 356,856,147 денари (2022: 314,191,957 денари) се однесуваат на државни обврзници издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија со каматни стапки од 1.95% до 8.27% (2022: од 1.36% до 5.29%). Портфолиото се состои од обврзници за денационализација со рок на доспевање од 10 години, Државни записи со рок на доспевање од 1 година и државни обврзници издадени од Министерството за Финансии со рок до 30 години.

19A. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ТРГУВАЊЕ

Финансиските вложувања кои се чуваат за тргување во износ од 47,602,650 денари (2022: 43,050,882 денари) се однесуваат на средства вложени во домашни инвестициски фондови. Вкупниот приход остварен во текот на 2023 година, од промена на објективната вредност, изнесува 1,051,768 денари (2022: 457,769 денари).

20. ДАДЕНИ ДЕПОЗИТИ И ВЛОЖУВАЊА ВО ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Депозит за учество во гарантниот фонд на Националното Биро за Осигурување – Скопје	26,045,479	24,274,834
Депозити во домашни банки	556,955,800	522,113,060
	<u>583,001,279</u>	<u>546,387,894</u>

На 31 декември 2023 година Друштвото има вложувања во депозити во домашни банки кои имаат рок на доспевање од 1 месец до 5 години (2022: од 1 месец до 5 години) и каматни стапки од 0.1% до 3.5% (2022: 0.01% до 3.3%).

Од вкупните депозити во домашни банки на 31 декември 2023 година, депозити во износ од 513,660 денари (2022: 624,590 денари) се однесуваат на депозити по основ на издадени гаранции од домашни банки.

Вложувањето во НБО се состои од депозит во Гарантен фонд во износ од 25,985,479 денари (2022: 24,214,834 денари) и удел во НБО во износ од 60,000 денари (2022: 60,000 денари).

21. ПОБАРУВАЊА ОД ОСИГУРЕНИЦИ

	2023	31 декември 2022
Побарувања за премии за осигурување	369,277,335	380,790,193
Исправка на вредноста	(117,387,350)	(118,359,978)
	<u>251,889,985</u>	<u>262,430,215</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

21. ПОБАРУВАЊА ОД ОСИГУРЕНИЦИ (Продолжува)

Движење на исправката на вредност е како што следи:

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
На 1 јануари	118,359,978	128,016,275
Трошок за годината, нето од ослободување	22,302,412	16,410,941
Наплатени отпишани побарувања	103,078	513,134
Отпис на побарувања	23,378,118	(26,580,372)
На 31 декември	117,387,350	118,359,978

Во текот на 2023 година, Друштвото наплати претходно отпишани побарувања во износ од денари 103,078 денари (2023: 513,134 денари).

22. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА И ОСТАНАТИ СРЕДСТВА

	2023	31 декември 2022
Останати пресметани приходи и одложени трошоци	119,330,362	81,624,693
Побарувања по основ на финансиски вложувања	26,470,219	19,520,354
Побарувања од друштва за осигурување по основ на надомест на штета	11,293,588	11,158,234
Побарувања од друштва за осигурување по основ на исплатени штети	-	3,796,028
Останати побарувања од работи на осигурување и реосигурување	1,501,959	1,475,495
Побарувања по основ на дадени аванси	1,500,036	1,490,895
Нето побарувања по основ на регрес и гарантен фонд	599,006	1,083,737
Побарувања од вработени	7,174	32,174
Останати побарувања	944,112	944,113
Исправка на вредност	(310,696)	(310,696)
	161,335,760	120,815,027

Движење на исправката на вредност е како што следи:

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
На 1 јануари	310,696	310,696
Трошок за годината, нето од ослободување	-	-
На 31 декември	310,696	310,696

22.A ОСТАНАТИ ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ И ОДЛОЖЕНИ ТРОШОЦИ

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Почетна состојба	81,624,693	19,405,770
Зголемување на останати трошоци за стекнување	37,705,669	62,218,923
Останати пресметани приходи и одложени трошоци	119,330,362	81,624,693

Останати пресметани приходи и одложени трошоци во износ од 119,330,362 денари (2022: 81,624,693 денари) се однесуваат на приходи по основ на нереализирани провизии за кои друштва за застапување го имаат изгубено правото на провизија согласно договорите.

23. ОДЛОЖЕНИ ТРОШОЦИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ

	2023	31 декември 2022
На 1 Јануари	184,891,685	151,943,351
Зголемување на одложени трошоци за стекнување	5,905,692	32,948,334
Вкупно одложени трошоци за стекнување	<u>190,797,377</u>	<u>184,891,685</u>

24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2023	31 декември 2022
Сметки во банки:		
- во денари	26,090,141	21,951,221
- во странска валута	2,570,922	1,670,366
Пари во благјана:		
- во денари	4,311	23
- во странска валута	-	-
	<u>28,665,374</u>	<u>23,621,610</u>

25. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ**Акционерски капитал**

На 31 декември 2023 година акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 1,881 обични акции (2022: 1,881) со номинална вредност од 1,595 ЕУР (2022: 1,595 ЕУР) по акција. Секоја акција има право на еден глас, на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата од ликвидационата, односно стечајната маса. Авторизираниот, издадениот и целосно платениот акционерски капитал на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

	Број на акции		Во илјади денари	
	2023	2022	2023	2022
Сигал УНИКА Груп Австрија Ш.а., Албанија	1,880	1,880	183,904,881	183,904,881
UNIQA Internacional Beteiligungs Verwaltungs GMBH, Австрија	1	1	98,100	98,100
	<u>1,881</u>	<u>1,881</u>	<u>184,002,981</u>	<u>184,002,981</u>

Агенцијата за супервизија на осигурувањето со Решение број Уп.18-2 834 од 29.07.2020 година издаде согласност за индиректно стекнување на квалификувано учество на Uniqa Österreich Versicherungen AG со седиште во Виена, ул.Untere Donaustrasse 21, преку друштвото Сигал Уника Груп Австрија ш.а Тирана да стекне акции кои претставуваат вкупен кумулативен износ кој надминува 75% од вкупно издадените акции со право на глас во Друштвото УНИКА АД Скопје.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

25. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (продолжува)

Статутарни резерви

Во согласност со Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото е должно да издвојува во резервите за сигурност најмалку една третина од остварената добивка во годината. Кога овие резерви ќе надминат 50% од остварената просечна премија во последните две години, не е должно да издвојува од добивката за резервите за сигурност. Друштвото го нема достигнато законскиот минимум.

Во текот на 2023 и 2022 година, Друштвото нема исплатено дивиденда.

26. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ

На 21 јуни 2021 година Друштвото обезбеди субординиран кредит во износ од 1,000,000 Евра од Сигал УНИКА Груп Австрија Ш.а., Албанија, со отплата на 6 август 2026 година, и фиксна каматна стапка од 1.8% на годишно ниво. Со состојба на 31 декември 2023 година, во вкупниот износ од 64,249,786 денари (2022: 63,141,044 денари) е вклучена и пресметана камата во износ од 1,108,742 денари (2022: 1,647,844 денари).

27. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА

	<u>2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
Пренос на премија	621,091,961	552,299,321
Пренос на премија за реосигурување	<u>(29,103,624)</u>	<u>(27,351,651)</u>
	<u>591,988,337</u>	<u>524,947,670</u>

Движењето на резервирањата за пренесената премија е како што следи:

	<u>Година што завршува на 31 декември 2023</u>	<u>2022</u>
На 1 јануари	524,947,670	444,531,305
Пренесена премија	68,792,641	82,587,750
Пренесена премија за реосигурување	<u>(1,751,974)</u>	<u>(2,171,385)</u>
На 31 декември	<u>591,988,337</u>	<u>524,947,670</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

27. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА (продолжение)

Преносна премија по класи на осигурување

	2023	31 декември 2022
Автоодговорност	305,920,103	271,867,557
Каско	47,874,086	44,214,416
Осигурување на имот	108,039,833	102,424,564
Осигурување на патници	1,352,579	943,323
Лични незгоди	22,545,926	20,310,416
Зелен картон	82,131,506	67,584,666
Гранични полиси	417,129	416,338
Патничко осигурување	4,170,968	3,084,182
Одговорност	15,048,123	13,282,430
Здравствено осигурување	28,148,614	21,620,795
Транспорт	837,122	912,857
ЦМР-превоз на стока	2,455,242	2,491,589
Каско пловни објекти	28,657	33,903
АО пловни објекти	228,277	187,637
Финансиски загуби	1,893,796	2,924,648
	<u>621,091,961</u>	<u>552,299,321</u>

Пренесената премија за реосигурување по класи на осигурување е како што следи:

	2023	31 декември 2022
Транспорт – реосигурување	7,025	7,045
Имот – реосигурување	15,763,111	17,485,257
Имот – соосигурување	7,447,614	3,977,392
Незгода	-	-
ЦМР	1,435	2,506
Одговорност - реосигурување	5,271,559	5,879,451
Одговорност - соосигурување	391,525	-
Финансиски загуби - реосигурување	166,420	-
Финансиски загуби - соосигурување	54,935	-
	<u>29,103,624</u>	<u>27,351,651</u>

28. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ШТЕТИ

	2023	31 декември 2022
Настанати, пријавени и неисплатени штети	150,417,120	167,489,620
Настанати непријавени штети	257,807,057	232,725,413
Резерви за обработка на штети	7,756,260	6,603,550
Резерви за бонуси и попусти	35,177	45,852
Бруто резерви за штети во реосигурување и соосигурување	<u>(18,591,968)</u>	<u>(29,823,832)</u>
	<u>397,423,646</u>	<u>377,040,603</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

28. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ШТЕТИ (продолжение)

Движењето на резервирањата за штети е како што следи:

	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
На 1 јануари	377,040,603	333,287,714
Настанати, пријавени и неисплатени штети	(17,072,499)	19,021,306
Настанати непријавени штети	25,081,643	45,741,786
Резерви за обработка на штети	1,152,711	1,907,221
Промени во резерви за бонуси и попусти	(10,675)	(126)
Бруто резерви за штети во реосигурување и соосигурување	11,231,863	(22,917,298)
На 31 декември	397,423,646	377,040,603

Настанати, пријавени и неисплатени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2023	31 декември 2022
Автоодговорност	84,190,268	90,651,489
Каско	12,569,286	9,017,376
Имот	11,916,150	35,205,779
ЦМР-стока во транспорт	301,521	388,069
Транспорт	52,000	10,000
Незгода	3,415,841	3,223,824
Зелена карта	28,671,065	18,740,004
Гранично осигурување	-	100,000
Одговорност	8,643,529	9,676,329
Патничко осигурување	191,400	261,436
Приватно здравствено	466,060	215,314
	150,417,120	167,489,620

Настанатите непријавени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2023	31 декември 2022
Автоодговорност	200,764,030	184,972,871
Каско	5,133,570	3,901,622
Имот	4,968,076	2,058,334
Одговорност	3,889,596	2,515,476
Незгода	9,539,978	10,518,194
Зелена карта	29,943,377	26,197,005
Гранично осигурување	-	-
ЦМР-стока во транспорт	-	388,069
Транспорт	-	-
Патничко осигурување	565,319	392,418
Здравствено осигурување	3,003,111	1,781,424
	257,807,057	232,725,413

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

28. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ШТЕТИ (продолжение)

Резервите за обработка на штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2023	31 декември 2022
Автоодговорност	5,414,133	4,547,804
Каско	336,354	213,163
Имот	320,800	614,858
Одговорност	238,129	201,165
Незгода	246,161	226,743
Зелена карта	1,113,674	741,461
Гранично осигурување	-	1,650
ЦМР-стока во транспорт	5,729	12,806
Транспорт	988	165
Патничко осигурување	14,378	10,789
Здравствено осигурување	65,914	32,946
	<u>7,756,260</u>	<u>6,603,550</u>

29. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	2023	31 декември 2022
Обврски спрема осигуреници по основ на штети	-	27,698,267
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	<u>42,417</u>	<u>42,417</u>
	<u>42,417</u>	<u>27,740,684</u>

30. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2023	31 декември 2022
Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за осигурување	7,640,962	6,753,690
Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	<u>92,444,790</u>	<u>92,438,198</u>
	<u>100,085,752</u>	<u>99,191,888</u>

31. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	2023	31 декември 2022
Обврски по основ на провизија	24,508,565	26,031,750
Обврски спрема добавувачи во земјата и останати обврски	12,829,541	21,096,550
Обврски по основ на членарини, надоместоци и придонеси	6,894,944	4,825,298
Обврски по основ на нето плати	5,251,198	4,424,227
Обврски по основ на придонеси од плати	3,612,115	3,116,083
Обврски за даноци од плати	799,864	685,905
	<u>53,896,227</u>	<u>60,179,813</u>

32. УПРАВУВАЊЕ СО ОСИГУРИТЕЛНИОТ РИЗИК

Примарна цел на Раководството на Друштвото во управувањето со осигурителниот ризик е да го заштити Друштвото од настани кои можат да го спречат понатамошното остварување на целите на Друштвото, вклучувајќи и неуспех при искористувањето на можностите. Раководството ја препознава значајноста од постоење на ефикасни системи на управување со ризикот. Друштвото има јасна делегирана структура со делегирани овластувања и одговорности до извршниот менаџмент. Раководството поставува рамка на политики во кои е наведен ризикот, управувањето со овој ризик, контролата и деловното однесување на Друштвото.

Друштвото склучува договори за осигурување со кои превзема осигурителен ризик спрема осигурениците, а во делот на реосигурувањето, ризикот од реосигурување се пренесува од Друштвото преку неговото матично друштво до реосигурувачите.

Ризикот од осигурување се однесува на неизвесноста од осигурителниот бизнис и вклучува ризик поврзан со премиите, односно износот кој што е платен како премија за осигурувањето да не е доволен да ја покрие настанатата штета, и ризик поврзан со адекватноста на резервите по договорите за осигурување во однос на обврските од осигурување и капиталната основа, односно дека нивото на техничките резерви ќе биде потценето или дека вистински настанатите штети ќе бидат различни во однос на статистички упросечената вредност.

Стратегијата на Друштвото при склучување на полисите за осигурување е да постигне разновидност, со цел да оствари балансирано портфолио на договори за осигурување. Договорите за осигурување се годишни, а при обновувањето на истите Друштвото може повторно да го процени ризикот преку преоценување на премијата за осигурување, да даде попусти или да одбие да ги обнови во зависност од промената на условите.

Друштвото реосигурува дел од ризиците поврзани со договорите за осигурување со цел да обезбеди контрола на својата изложеност на загуби и заштита на капиталот. Друштвото има склучено договори за реосигурување по принципот на вишок над покриеност на загуба преку своето матично друштво кое ги склучува договорите за реосигурување со реосигурувачот во име и за сметка на Друштвото.

Услови на договори за осигурување кои имаат материјален ефект на износот, времето и неизвесноста на идните парични текови

Основни осигурителни производи кои се нудат на клиентите се следниве видови на неживотно осигурување: осигурување на возила, осигурување на имот, незгода, здравствено осигурување и др. Основните карактеристики на одделните видови на договори за осигурување се следниве:

Осигурување на возила

Договорите вклучуваат осигурување од автоодговорност и каско осигурување. Договорите за автоодговорност покриваат телесни повреди и штети на имот во Република Северна Македонија како и штети настанати во странство предизвикани од осигурени возачи врз основа на системот на зелен картон.

Штетите на имот по овие договори главно се пријавуваат и решаваат во краток рок од настанување на истите. За пријавување и исплата на штета по основ на телесни повреди потребен е подолг временски период и истите се покомплексни да се проценат.

Договорите за автоодговорност се регулирани со Законот за задолжително осигурување во сообраќајот во Република Северна Македонија. Тарифите и најниските осигурени износи се утврдени со законска регулатива.

Каско осигурување претставува стандарден договор за осигурување од штета во кој исплатите на штетите се ограничени на осигурениот износ.

Осигурување на имот

Овие договори вклучуваат осигурување на имот на ентитети и личен имот. Друштвото користи различни техники за управувањето со ризиците со цел нивно идентификување, анализа на загубите кои најчесто се употребуваат во соработка со матичното друштво.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

32. УПРАВУВАЊЕ СО ОСИГУРИТЕЛНИОТ РИЗИК (продолжение)*Одговорност кон трети лица*

Овие договори вклучуваат осигурување од одговорност кон трети лица, односно надоместот се исплатува за претрпени повреди на физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Времетраењето на процесот од датумот на пријавување на штетата до датумот на исплата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието, условите на полисата, надлежниот суд за решавање во случај на спор итн. Поголемиот дел од штетите за претрпени телесни повреди имаат релативно краток период на разрешување, а најчесто е до една година. Најголемиот дел од овие договори не се предмет на значајна комплексност, така да крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално, овие договори резултираат во помала неизвесност во проценките.

Реосигурувањето се користи да се намали ризикот од осигурување. Во табелата подолу се презентирани обврските по основ на реосигурување од најголемите реосигурувачи на 31 декември 2023 и 2022 година.

	2023	31 декември 2022
УНИКА РЕ АГ	34,860,472	43,827,765
УНИКА РЕ ЛИХТЕНШТАЈН АГ	28,143,642	28,175,938
АЛИАНЦ ГЛОБАЛ КОРПОРАТЕ САД	12,582,045	8,746,212
УНИКА ПОЛСКА	4,293,404	-
УНИКА ОСИГУРУВАЊЕ БУГАРИЈА	-	1,887,101
АЛИАНС ГЛОБАЛ КОРПОРАТЕ АУСТРИЈА	-	1,293,288
АЛИАНС ГЛОБАЛ ГЕРМАНИЈА	2,915,973	-
ЏЛ ИНСУРАНЏЕ ЦОМПАНИ СЕ	2,610,397	-
АЛИАНС ГЛОБАЛ КОРПОРАТЕ ШВАЈЦАРИЈА	951,079	-
АИГ ЕУРОПЕ	918,427	-
АЛИАНЦ ТУРЦИЈА	800,419	-

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Согласно законската регулатива Друштвото е должно да вложува средства во висина барем еднаква на техничките резерви. На 31 декември 2023 година дел од вложувањата кои служат како средства што ги покриваат резервите по договорите за осигурување изнесуваат 989,562,000 денари (2022: 902,352,896 денари).

Во табелата е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

32. УПРАВУВАЊЕ СО ОСИГУРИТЕЛНИОТ РИЗИК (продолжение)

Усогласеност на средствата и обврските (продолжение)

	31 декември 2023	31 декември 2022
Средства		
Парични средства на банкарските сметки	28,661,063	23,621,587
Банкарски сметки и депозити во банки	556,442,140	521,488,470
Хартии од вредност што ги издадени од РСМ или НБРСМ	356,856,147	314,191,957
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РСМ	47,602,650	43,050,882
Вкупно вложени средства од техничките резерви	989,562,000	902,352,896
Обврски (Технички резерви)		
Бруто резерви по договори за осигурување	1,037,107,575	959,163,756
Дел за реосигурителот	(47,695,592)	(57,175,483)
Вкупно резерви по договори за осигурување (нето)	989,411,983	901,988,273
Усогласеност на средствата и обврските	150,017	364,623

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки не смеат да надминат 3% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Банкарските сметки и депозити во банки не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Обврзниците или другите хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Исто така акциите издадени врз основа на одобрение на Комисијата за хартии од вредност не смеат да надминат 30% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување, за инвестициони фондови вложувањата не смеат да надминат 20%. На 31 декември 2023 година паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 2.90% (2022: 2.62%), депозити во банки изнесуваат 56.23% (2022: 57.79%), државните записи и државните обврзници изнесуваат 36.06% (2022: 34.82%) и акции и удели во инвестициони фондови регистрирани во РСМ изнесуваат 4.81 (2022: 4.77%).

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

33. УПРАВУВАЊЕ СО КАПИТАЛОТ НА ДРУШТВОТО

Друштвото управува со капиталот како би се осигурало дека Друштвото ќе биде во можност да продолжи да работи според принципот на континуитет, и во исто време да го максимизира повратот на акционерите. Друштвото е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамки на кои врши осигурување, како и ризиците на кои е изложено при вршење на тие работи во согласност со локалната регулатива.

Регулативата не само што пропишува одобрување и мониторинг на активностите, туку исто така наметнува одредена рестриктивна резервација за капиталната адекватност. Друштвото е должно да одржува стапка на адекватност на капиталот која во секое време треба да биде барем еднаква на потребното ниво на маргината на солвентност на Друштвото, која се пресметува според методот на стапка на премија или методот на стапка на штети во зависност од тоа која метода ќе даде повисок резултат.

Согласно Законот за супервизија на осигурувањето, структурата на капиталот на Друштвото се состои од основен и дополнителен капитал. Основниот капитал го сочинуваат:

- уплатениот акционерски капитал, со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции
- резервите (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување
- пренесена нераспределена добивка и
- нераспределената добивка од тековната година (по одбивање на даноци и дивиденда наменета за распределба), доколку износот на добивката е потврден од овластен ревизор.

Следните ставки се сметаат за одбитни при пресметката на основниот капитал:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото
- долгорочни нематеријални средства
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.
- други потенцијални обврски кои друштвото има обврска да ги прикаже во вонбилансната евиенција

При пресметката на дополнителниот капитал, кој може да се зема најмногу во износ од 50% од пресметаниот основен капитал, се земаат во предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции,
- Субординирани должнички инструменти
- Хартии од вредност со неопределен рок на враќање.

Друштвото може да ги вложува средствата на капиталот во банки, при тоа почитувајќи ги принципите на ликвидност, сигурност и рентабилност. Вкупните финансиски вложувања на Друштвото во една банка може да изнесуваат најмногу до 25% од капиталот на Друштвото.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

33. УПРАВУВАЊЕ СО КАПИТАЛОТ НА ДРУШТВОТО (продолжение)

Потребното ниво на маргината на солвентност на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

		Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот	
		Тековна година	Претходна година
Бруто полисирана премија	1	1,305,648,285	1,141,732,394
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	110,691,000	110,687,760
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	110,511,726	84,288,063
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4		
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5		
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6	221,202,726	194,975,823
Бруто исплатени штети	7	485,127,985	409,489,297
Нето исплатени штети	8	448,729,637	406,505,683
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50, доколку е помал)	9	0.92	0.99
Маргина на солвентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10	204,606,252	193,555,193
Референтен период (во години)	11	3	3
Бруто исплатени штети во референтниот период	12	1,303,121,893	1,135,522,636
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13	415,980,437	406,818,582
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14	327,349,527	354,891,193
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15	463,917,601	395,816,675
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0,26	16	111,920,900	102,912,336
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0,23	17	7,694,098	-
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18		
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19		
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	119,614,998	102,912,336
Маргина на солвентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	110,640,483	102,162,497
Потребно ниво на маргина на солвентност ([22]=max([10],[21]))	22	204,606,252	193,555,193

Конечната пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

		Тековна година	Претходна година
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност	1	204,606,252	193,555,193

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

33. УПРАВУВАЊЕ СО КАПИТАЛОТ НА ДРУШТВОТО (продолжение)

Пресметката на потребното ниво на капитал согласно регулативата на АСО на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи

	Ознака	Износ 2023	Износ 2022
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8)	I	385,257,103	351,275,129
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	184,002,981	184,002,981
Премии од емитирани обични акции	I2	-	-
Законски и статутарни резерви	I3	106,875,468	95,200,959
Пренесена нераспределена добивка	I4	97,339,820	73,990,801
Нераспределена добивка од тековната година	I5	-	-
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	-	-
Долгорочни нематеријални средства	I7	2,961,166	1,919,612
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	-	-
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	-	-
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	-	-
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	-	-
Субординирани должнички инструменти	II3	-	-
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	-	-
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	385,257,103	351,275,129
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	-	-
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	-	-
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	-	-
КАПИТАЛ I + II - IV	V	385,257,103	351,275,129
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	204,606,252	193,555,193
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	-	-
Капитал	VI3	385,257,103	351,275,129
Гарантен фонд*	VI4	184,485,000	184,479,600
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 - VI4)	VI5	200,772,103	166,795,529
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	180,650,851	157,719,936
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот) (VI7 = VI3 - VI2)	VI7	-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

33. УПРАВУВАЊЕ СО КАПИТАЛОТ НА ДРУШТВОТО (продолжение)

*Гарантниот фонд е дефиниран во член 77 од Законот за супервизија на осигурувањето и претставува 1/3 од потребното ниво на маргина на солвентност, но не смее да биде понизок од соодветниот износ наведен во член 77 став (3) од Законот, кој изнесува 3,000,000 евра, во денарска противвредност.

Показател на задолженост

Раководството ја следи структурата на изворите на финансирање на Друштвото на годишна основа. Како дел од ова следење Раководството ги анализира трошокот на капиталот и ризиците поврзани со секоја одделна класа на капиталот.

Показателот на задолженост на 31 декември 2023 изнесува 5.09% (2022: година изнесува 5.32%).

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

34.1 Категории на финансиски инструменти

	31 декември 2023	31 декември 2022
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност		
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	26,045,479	24,274,834
Дадени депозити	556,955,800	522,113,060
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	356,856,147	314,191,957
Побарувања за премии	251,889,985	262,430,215
Други побарувања	42,353,867	39,580,730
Пари и парични еквиваленти	28,665,374	23,621,610
	<u>1,262,766,652</u>	<u>1,186,212,406</u>
Финансиски обврски		
Обврски кон добавувачи и други обврски	164,852,631	194,228,799
Субординиран долг	64,249,786	63,141,044
	<u>229,102,417</u>	<u>257,369,843</u>

34.2 Цели на управување со финансиските ризици

Финансиските ризици го вклучуваат пазарниот ризик (девизен ризик и каматен ризик), кредитниот ризик и ликвидносниот ризик. Финансиските ризици се следат на временна основа, и се избегнуваат првенствено преку намалувањето на изложеноста на Друштвото на овие ризици. Друштвото не користи било какви специјални финансиски инструменти за да ги избегне овие ризици затоа што ваквите инструменти не се во широка употреба во Република Северна Македонија.

34.3 Пазарен ризик

Во спроведувањето на своето работење Друштвото е изложено првенствено на финансиските ризици од промена на курсот на странските валути и промена на каматните стапки. Изложеноста на пазарниот ризик се следи преку анализата на сензитивноста.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

34.4 Управување со девизен ризик

Друштвото е изложено на девизен ризик првенствено од парите и паричните средства, како и пласманите во банки кои се деноминирани во странска валута. Друштвото не употребува посебни финансиски инструменти за намалувањето на овој ризик бидејќи таквите инструменти не се вообичаени во употреба во Република Северна Македонија. Во табелите е презентирана сметководствената вредност на средствата и обврските, по валути за годината што завршува на 31 декември 2023 и 2022:

Сметководствената вредност на средствата и обврските, по валути за годината што завршува на 31 декември 2023 е како што следи:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	Странска валута и валутна клаузула УСД	Странска валута и валутна клаузула ЦХФ	Странска валута и валутна клаузула - останати валути	ВКУПНО
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Вкупно средства	001	1,165,697,056	550,810,159	427,996	11,553	-	1,716,946,764
1. Нематеријални средства	002	2,961,166	-	-	-	-	2,961,166
2. Вложувања	003	535,468,618	489,144,701	-	-	-	1,024,613,319
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	-	47,695,592	-	-	-	47,695,592
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување	005	-	-	-	-	-	-
5. Одложени и тековни даночни средства	006	348,468	-	-	-	-	348,468
6. Побарувања	007	282,056,889	11,838,494	-	-	-	293,895,383
7. Останати средства	008	34,734,176	2,131,372	427,996	11,553	-	37,305,097
8. Активни временски разграничувања	009	310,127,739	-	-	-	-	310,127,739
II. Вкупно обврски	010	1,136,417,901	580,528,863	-	-	-	1,716,946,764
1. Капитал и резерви	011	97,339,820	353,396,953	-	-	-	450,736,773
2. Субординирани обврски	012	0	64,249,786	-	-	-	64,249,786
3. Бруто технички резерви	013	977,736,414	59,371,161	-	-	-	1,037,107,575
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	-	-	-	-	-	-
5. Останати резерви	015	4,999,356	-	-	-	-	4,999,356
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	5,828,878	-	-	-	-	5,828,878
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	-	-	-	-	-	-
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	50,513,433	103,510,963	-	-	-	154,024,396
9. Пасивни временски разграничувања	019	-	-	-	-	-	-
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	29,279,155	(29,718,704)	427,996	11,553	-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

34.4 Управување со девизен ризик (продолжение)

Сметководствената вредност на средствата и обврските, по валути за годината што завршува на 31 декември 2022 е како што следи:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	Странска валута и валутна клаузула УСД	Странска валута и валутна клаузула ЦХФ	Странска валута и валутна клаузула - останати валути	ВКУПНО
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Вкупно средства	001	1,095,003,815	509,737,187	-	10,866	-	1,604,751,868
1. Нематеријални средства	002	1,919,612	0	-	-	-	1,919,612
2. Вложувања	003	505,839,575	437,941,507	-	-	-	943,781,082
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	2,538,453	54,637,030	-	-	-	57,175,483
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување	005	-	-	-	-	-	-
5. Одложени и тековни даночни средства	006	390,396	-	-	-	-	390,396
6. Побарувања	007	286,121,397	15,499,152	-	-	-	301,620,549
7. Останати средства	008	31,750,004	1,659,498	-	10,866	-	33,420,368
8. Активни временски разграничувања	009	266,444,378	-	-	-	-	266,444,378
II. Вкупно обврски	010	1,075,525,621	529,226,247	-	-	-	1,604,751,868
1. Капитал и резерви	011	73,990,801	314,227,468	-	-	-	388,218,269
2. Субординирани обврски	012	-	63,141,044	-	-	-	63,141,044
3. Бруто технички резерви	013	913,572,893	45,590,863	-	-	-	959,163,756
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	-	-	-	-	-	-
5. Останати резерви	015	5,181,691	-	-	-	-	5,181,691
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1,934,723	-	-	-	-	1,934,723
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај cedenti, по основ на договори за реосигурување	017	-	-	-	-	-	-
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	80,845,513	106,266,872	-	-	-	187,112,385
9. Пасивни временски разграничувања	019	-	-	-	-	-	-
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	19,478,194	(19,489,060)	-	10,866	-	-

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

34.4 Управување со девизен ризик (продолжение)

Анализа на сензитивноста на странски валути

Друштвото во најголем дел е изложено на еврото. Следната табела детално ја прикажува сензитивноста на 1% зголемување и намалување на денарот во споредба со еврото. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на еврото за 1%. Позитивен износ подолу означува зголемување на добивката која што се јавува во случај доколку денарот ја намали својата вредност во однос на странските валути за 1%. За зголемување на вредноста на денарот во однос на странските валути за 1%, ефектот врз добивката е еднаков, но со обратен предзнак.

	Година што завршува на 31 декември 2023		Година што завршува на 31 декември 2022	
	Зголемување од 1%	Намалување од 1%	Зголемување од 1%	Намалување од 1%
ЕУР	(297,187)	297,187	(194,891)	194,891
УСД	4,280	(4,280)	-	-
ЦХФ	116	(116)	109	(109)

34.5 Управување со каматниот ризик

Друштвото е изложено на ризик од промени на каматните стапки првенствено од пласманите во банки со променливи каматни стапки. Друштвото управува со овој ризик преку следење на движењето на каматните стапки на пазарот и обновување на договорите со деловните банки.

	31 декември 2023	31 декември 2022
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	26,045,479	24,274,834
Побарувања за премии	251,889,985	262,430,215
Други побарувања	42,353,867	39,580,730
Пари и парични еквиваленти	4,311	23
	<u>320,293,642</u>	<u>326,285,802</u>
<i>Со фиксна каматна стапка:</i>		
Вложувања кои се чуваат до доспевање	356,856,147	314,191,957
Долгорочни депозити	556,955,800	522,113,060
	<u>913,811,947</u>	<u>836,305,017</u>
<i>Со променлива каматна стапка:</i>		
Парични средства	28,661,063	23,621,587
	<u>28,661,063</u>	<u>23,621,587</u>
	<u>1,262,766,652</u>	<u>1,186,212,406</u>
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи и други обврски	164,852,631	194,228,799
	<u>164,852,631</u>	<u>194,228,799</u>
<i>Со фиксна каматна стапка:</i>		
Субординиран долг	64,249,786	63,141,044
	<u>64,249,786</u>	<u>63,141,044</u>
	<u>229,102,417</u>	<u>257,369,843</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

34.5 Управување со каматниот ризик (продолжение)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на крајот на периодот на известување. За финансиските инструменти со варијабилни каматни стапки, анализата е изготвена под претпоставка дека износите на крајот на годината биле непроменети во текот на целата година. При изготвувањето на анализата на сензитивноста на промените на каматните стапки, користено е зголемување или намалување на каматните стапки за 2 %, што претставува разумна процена на Раководството за можните промени на каматните стапки.

Доколку каматните стапки би биле повисоки, односно пониски, за 2%, а сите други варијабли непроменети, добивката на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 би била повисока, односно пониска, за 11,712,337 денари (2022: 10,914,693 денари).

34.6 Управување со ликвидносниот ризик

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека Друштвото ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на доволно средства за да ги подмири своите обврски. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финансиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекувањето; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Друштвото управува со ризикот од ликвидност преку управување со активата и пасивата на начин кој ќе овозможи навремено плаќање на обврските во нормални или вонредни услови на работење на Друштвото. Согласно Законот за супервизија на осигурувањето друштвото пресметува коефициент на ликвидност и минимална ликвидност, што претставува однос меѓу ликвидните средства и доспеаните обврски, односно обврски кои наскоро ќе доспеат.

Планирањето на очекуваните приливи и одливи на парични средства е редовна контрола на ликвидноста и усвојување на мерки за спречување или отстранување на причините за евентуална неликвидност.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основ на кој капиталот на осигурителното друштво кое се занимава со неживотно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да биде барем еднаков на бараната граница на солвентност, пресметана со користење на методот на премија или методот на штета, во зависност од тоа кој метод дава повисок износ.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги преземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

34.6 Управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според преостанатата договорна рочност на финансиските средства и обврски

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорна достасаност на 31 декември 2023 година е како што следи:

Опис на позицијата	Број на позиција	до 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	10 - 15 години	15 - 20 години	20 и повеќе години	ВКУПНО
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Вкупно средства	001	931,691,584	436,324,726	82,405,861	180,483,045	9,793,918	-	76,247,630	1,716,946,764
1. Нематеријални средства	002	-	-	-	2,961,166	-	-	-	2,961,166
2. Вложувања	003	255,462,913	431,950,135	73,636,844	177,521,879	9,793,918	-	76,247,630	1,024,613,319
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	43,191,707	4,374,591	129,294	-	-	-	-	47,695,592
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Одложени и тековни даночни средства	006	348,468	-	-	-	-	-	-	348,468
6. Побарувања	007	293,895,383	-	-	-	-	-	-	293,895,383
7. Останати средства	008	28,665,374	-	8,639,723	-	-	-	-	37,305,097
8. Активни временски разграничувања	009	310,127,739	-	-	-	-	-	-	310,127,739
II. Вкупно обврски	010	986,463,295	239,899,985	57,314,287	234,310,777	9,771,616	3,985,016	185,201,788	1,716,946,764
1. Капитал и резерви	011	62,518,504	-	-	204,215,288	-	-	184,002,981	450,736,773
2. Субординирани обврски	012	-	64,249,786	-	-	-	-	-	64,249,786
3. Бруто технички резерви	013	762,103,975	175,581,414	57,253,353	29,759,880	9,011,749	3,397,204	-	1,037,107,575
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Останати резерви	015	1,987,542	68,785	60,934	335,609	759,867	587,812	1,198,807	4,999,356
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	5,828,878	-	-	-	-	-	-	5,828,878
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај cedenti, по основ на договори за реосигурување	017	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	154,024,396	-	-	-	-	-	-	154,024,396
9. Пасивни временски разграничувања	019	-	-	-	-	-	-	-	-
Разлика - неусогласена рочна структура	020	(54,771,711)	196,424,741	25,091,574	(53,827,732)	22,302	(3,985,016)	(108,954,158)	-

Вкупниот недисконтиран износ на Субординираните обврски, на 31 декември 2023 година изнесува 67,029,550 денари (67,027,588) денари.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

34.6 Управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според преостанатата договорна рочност на финансиските средства и обврски (продолжение)

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност на 31 декември 2022 година е како што следи:

Опис на позицијата	Број на позиција	до 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	10 - 15 години	15 - 20 години	20 и повеќе години	ВКУПНО
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Вкупно средства	001	894,479,494	406,610,029	48,322,003	173,213,010	21,523,630	-	60,603,702	1,604,751,868
1. Нематеријални средства	002	-	-	-	1,919,612	-	-	-	1,919,612
2. Вложувања	003	249,730,963	402,391,526	38,350,678	171,180,583	21,523,630	-	60,603,702	943,781,082
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	52,671,598	4,218,503	172,567	112,815	-	-	-	57,175,483
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Одложени и тековни даночни средства	006	390,396	-	-	-	-	-	-	390,396
6. Побарувања	007	301,620,549	-	-	-	-	-	-	301,620,549
7. Останати средства	008	23,621,610	-	9,798,758	-	-	-	-	33,420,368
8. Активни временски разграничувања	009	266,444,378	-	-	-	-	-	-	266,444,378
II. Вкупно обврски	010	946,074,850	158,796,560	111,768,582	196,038,337	3,761,159	2,940,499	185,371,881	1,604,751,868
1. Капитал и резерви	011	35,023,528	-	-	169,191,760	-	-	184,002,981	388,218,269
2. Субординирани обврски	012	-	-	63,141,044	-	-	-	-	63,141,044
3. Бруто технички резерви	013	719,882,820	158,684,234	48,577,478	26,509,094	3,121,868	2,388,262	-	959,163,756
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Останати резерви	015	2,121,394	112,326	50,060	337,483	639,291	552,237	1,368,900	5,181,691
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1,934,723	-	-	-	-	-	-	1,934,723
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	187,112,385	-	-	-	-	-	-	187,112,385
9. Пасивни временски разграничувања	019	-	-	-	-	-	-	-	-
Разлика - неусогласена рочна структура	020	-51,595,356	247,813,469	-63,446,579	-22,825,327	17,762,471	-2,940,499	-124,768,179	-

Вкупниот недисконтиран износ на Субординираните обврски, на 31 декември 2022 година изнесува 67,027,588 денари.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)**34.7 Објективна вредност на финансиските инструменти***Сметководствена вредност во споредба со објективна вредност*

Следната табела ја прикажува сметководствената вредност на финансиските средства и финансиските обврски во однос на нивната објективна вредност на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

	31 декември 2023		31 декември 2022	
	Сметководствена вредност	Објективна вредност	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Финансиски средства				
Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	26,045,479	26,045,479	24,274,834	24,274,834
Дадени депозити	556,955,800	556,955,800	522,113,060	522,113,060
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	356,856,147	356,856,147	314,191,957	314,191,957
Побарувања за премии	251,889,985	251,889,985	262,430,215	262,430,215
Други побарувања	42,353,867	42,353,867	39,580,730	39,580,730
Пари и парични еквиваленти	28,665,374	28,665,374	23,621,610	23,621,610
	<u>1,262,766,652</u>	<u>1,262,766,652</u>	<u>1,186,212,406</u>	<u>1,186,212,406</u>
Финансиски обврски				
Обврски кон добавувачи и други обврски	164,852,631	164,852,631	194,228,799	194,228,799
Субординиран долг	64,249,786	64,249,786	63,141,044	63,141,044
	<u>229,102,417</u>	<u>229,102,417</u>	<u>257,369,843</u>	<u>257,369,843</u>

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, како и во согласност со „Одлуката за одредување на начинот на вреднување на должничките хартии од вредност издадени од Република Македонија кои немаат котирана пазарна цена на активен пазар“ издадена од АСО, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски, Друштвото ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции.

Кај краткорочните побарувања не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

Субординираниот долг е со фиксна каматна стапка од 1.8%, која е приближна со каматните стапки на истиот инструмент кај други финансиски институции на пазарот, односно е во рамки на пазарната цена. Поради тоа неговата објективна вредност се прикажува како еднаква на неговата сметководствена вредност.

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)**34.8 Управување со кредитниот ризик**

Друштвото е изложено на кредитен ризик, кој претставува ризик дека клиентите нема да бидат во можност да ги подмират своите обврски кон Друштвото.

Кредитната изложеност на друштвото се состои од пласмани и депозити дадени на банки, вложувања во хартии од вредност, побарувања по основ на премии и други побарувања. Овој ризик се дефинира како потенцијална загуба во пазарната вредност како резултат на влошена финансиска состојба на клиентите да го отплатат долгот. Менаџментот има усвоено кредитна политика со која се дефинира кредитниот ризик. Друштвото управува со овој ризик првично преку приемот во осигурување со пресметка на код на анализа на клиентите и анализа на солвентноста на клиентите. Побарувањата по основ на премија се следат на месечна основа и се утврдува наплатливоста на истите. Во согласност со утврдената состојба се утврдува нивото на резервации на побарувањата по основ премија и од страна на секторот за контрола на побарувањата се врши обезбедување наплата на истите.

Согласно со Законот за супервизија на осигурувањето, поточно лимитите по основ на вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви и капиталот. Друштвото со цел дисперзија на ризикот ги пласира средствата во депозити кај голем број банки.

Исто така се следи пазарот на хартии од вредност и согласно промените се врши вреднување на вложувањата во хартии од вредност.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	31 декември 2023	31 декември 2022
Финансиски средства		
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	26,045,479	24,274,834
Дадени депозити	556,955,800	522,113,060
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	356,856,147	314,191,957
Побарувања за премии	251,889,985	262,430,215
Други побарувања	42,353,867	39,580,730
Пари и парични еквиваленти	28,665,374	23,621,610
	<u>1,262,766,652</u>	<u>1,186,212,406</u>

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2023 и 2022 година. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 23.30% (2022: 25.46%) се однесуваат на побарувања по основ на осигурување и други побарувања од неживотно осигурување, додека 44.11% (2022: 44.02%) се однесуваат на орочени депозити.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност кои се чуваат до достасување, т.е. обврзници издадени од Република Северна Македонија. Во 2023 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата го додели ББ+ кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија.

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во големи, средни и мали банки во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРСМ.

Менаџментот е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии, поврат на штети и депозити во банки.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)**34.8 Управување со кредитниот ризик (продолжение)**

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на комитенти. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Состојбата на побарувањата за премии на 31 декември 2023 година е како што следи:

	31 декември 2023		
	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	91,095,396	-	91,095,396
Доспеани, но не оштетени побарувања	77,081,094	-	77,081,094
Доспеани и оштетени побарувања	<u>201,100,845</u>	<u>(117,387,350)</u>	<u>83,713,495</u>
	<u>369,277,335</u>	<u>(117,387,350)</u>	<u>251,889,985</u>

Состојбата на побарувањата за премии на 31 декември 2022 година е како што следи:

	31 декември 2022		
	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	94,951,360	-	94,951,360
Доспеани, но не оштетени побарувања	70,366,896	-	70,366,896
Доспеани и оштетени побарувања	<u>215,471,937</u>	<u>(118,359,978)</u>	<u>97,111,959</u>
	<u>380,790,193</u>	<u>(118,359,978)</u>	<u>262,430,215</u>

Останатите финансиски средства прикажани во табелата за максимална изложеност на кредитен ризик се недоспеани или доспеани но неоштетени како што е прикажано во табелата подолу.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

34. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

34.8 Управување со кредитниот ризик (продолжение)

Исправка на побарувања од осигуреници

Старосната структура на доспеани побарувања од осигуреници согласно нивната нето сметководствена вредност на денот на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

	31 декември 2023	31 декември 2022
до 30 дена	77,081,094	70,366,896
31-60 дена	40,726,692	45,719,926
61-120 дена	30,068,913	35,218,770
121-270 дена	10,185,951	12,811,619
271-365 дена	2,731,939	3,361,644
над 365 дена	-	-
	<u>160,794,589</u>	<u>167,478,855</u>

35. ОПЕРАТИВНИ СЕГМЕНТИ

Продукти, услуги и главни потрошувачи

Основна дејност на Друштвото е неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот. Во овие области на компанијата нуди широк асортиман на производи, за покривање на зголемената побарувачка на пазарот на осигурување во Република Северна Македонија.

Приходот на Друштвото е составен од приходи од премија за осигурување, приходи од инвестиции и приходи од реосигурители.

Фирмата нуди услуги за осигурување на некои од најголемите локални компании во областа на производство и дистрибуција на енергија, производство, транспорт и логистика, како и финансиски услуги.

Географски области

При презентирање на информациите врз основа на географските области, приходот се прикажува врз основа на географската локација на потрошувачите, а средствата се прикажуваат врз основа на географската локација на средствата.

Приход од сегменти

Приходот од сегменти се состои од бруто приход од премија за осигурување, приходи од провизии и надомести и финансиски приход.

	Република Македонија	Остатокот од Европа	Вкупно
2023			
Приходи од бруто премија од осигурување	1,305,648,285	-	1,305,648,285
Приходи од вложувања	23,587,114	-	23,587,114
Не-тековни средства	48,754,132	-	48,754,132
Приходи од провизија од реосигурување	-	19,163,504	19,163,504
2022			
Приходи од бруто премија од осигурување	1,141,732,394	-	1,141,732,394
Приходи од вложувања	19,392,160	-	19,392,160
Не-тековни средства	51,868,719	-	51,868,719
Приходи од провизија од реосигурување	-	17,228,664	17,228,664

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

36. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА

Пресметката на основната/разводната загуба по акција на 31 декември 2023 година е направена врз основа на нето добивката/(загубата) за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од 62,518,504 денари (2022: добивка од 35,023,528 денари) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2023 година од 1,881 (2022: 1,881), пресметано како што следува:

	Година што завршува на	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Добивка расположива на имателите на обични акции		
Нето (загуба)/добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	<u>62,518,504</u>	<u>35,023,528</u>
Пондериран просечен број на обични акции		
<i>Број на акции</i>		
Издадени акции на 1 јануари	<u>1,881</u>	<u>1,881</u>
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	<u>1,881</u>	<u>1,881</u>
Основна/разводенета (загуба)/добивка по акција	<u>33,237</u>	<u>18,620</u>

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

37. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Поврзани страни на Друштвото претставуваат членките на Сигал и УНИКА групацијата, како и Раководството и членовите на Надзорниот Одбор на Друштвото.

	31 декември 2023	31 декември 2022
Побарувања:		
Sigal Uniqa Group Austria sh.a, Albania	1,698,308	2,225,483
Uniqa Bulgaria	480,768	480,762
Uniqa Romania	12,300	12,339
Uniqa Serbia	12,300	-
Sigal Uniqa Group Austria Kosovo	201,273	-
	<u>2,404,949</u>	<u>2,718,584</u>
Обврски:		
Sigal Uniqa Group Austria sh.a, Albania	64,466,442	64,858,065
UNIQA Austria	10,494,740	12,527,456
Sigal Uniqa Group Austria Kosovo	-	567,833
Uniqa Re AG	34,860,472	43,827,765
Uniqa Poland	-	635,360
Uniqa IT Services GMBH	770,291	-
Uniqa Re Lichtenstein AG	28,143,642	28,175,938
Uniqa Serbia	98,241	-
Uniqa Bulgaria	-	1,887,101
Uniqa Lajf AD Skopje	738,627	228,564
	<u>139,572,455</u>	<u>152,708,082</u>
Приходи:		
Sigal Uniqa Group Austria sh.a, Albania	983,167	1,681,611
Uniqa Lajf AD Skopje	5,053,209	11,498,651
Uniqa Re Lichtenstein AG	12,025,132	741,672
Uniqa Hungary	-	12,299
Uniqa Bulgaria	-	790,580
Uniqa Bosnia and Herzegovina	-	82,609
UNIQA Austria	-	422,672
Sigal Uniqa Group Austria Kosovo	199,232	355,171
	<u>18,260,740</u>	<u>15,585,265</u>

37. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА (продолжение)

	31 декември 2023	31 декември 2022
Трошоци:		
Sigal Uniqa Group Austria sh.a, Albania	3,516,096	4,094,309
UNIQA Austria	9,874,017	14,665,657
Uniqa Re AG	42,274,583	42,394,406
Uniqa IT Services GMBH	6,009,913	3,007,902
Uniqa Lajf AD Skopje	6,820,690	4,641,714
Uniqa Romania	651,346	229,212
Uniqa Serbia	3,470,955	2,182,906
Uniqa Croatia	345,182	116,408
Uniqa Bulgaria	113,603	2,729,688
Uniqa Montenegro	161,056	44,895
Uniqa Czech Republic	331,299	
Uniqa Poland	646,992	674,435
Uniqa Hungary	446,781	99,036
Uniqa Bosnia and Herzegovina	3,136	200,367
Uniqa Re Lichtenstein AG	37,928,581	37,714,027
Uniqa Slovakia	611,741	-
Sigal Uniqa Group Austria Kosovo	1,666,593	1,250,092
	<u>114,872,564</u>	<u>114,045,054</u>

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести на клучниот менаџерски персонал на Друштвото, вклучени во трошоци за вработените се како што следува:

	31 декември 2023	31 декември 2022
Краткорочни користи за клучниот менаџерски персонал	7,660,714	7,232,693
	<u>7,660,714</u>	<u>7,232,693</u>

38. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

На 31 декември 2022 година, Друштвото е вклучено во повеќе тековни спорови во својство на тужен и тужител. Против Друштвото се поднесени повеќе тужби за надомест на нематеријална и материјална штета во вкупен износ од 51,630,106 денари (2022: 53,165,382 денари). Друштвото се јавува како тужител во судски спорови по основ на регрес на исплатена штета во износ од 176,863,599 денари и долгови по основ на полиси за осигурување во износ од 48,486,591 денари (2022: 59,348,632 денари). За горенаведените износи, Друштвото има признаено резерви за штети согласно политиката за резервации за штети. Врз основа на сопствени проценки, како и интерни и екстерни консултанти, раководството на Друштвото смета дека тужбите нема дополнително да предизвикаат материјални загуби и според тоа не е направена дополнителна резервација во финансиските извештаи.

Неизвесни даночни обврски

Согласно даночната регулатива, даноците и даночните обврски застаруваат по истек на период од 5 години, со исклучок на даночна измама кога рокот е 10 години. Како резултат на тоа обврските за даноци на Друштвото за периодот од 2018 до 2023 година не може да се сметаат за конечни. Било какви дополнителни даноци и пенали, доколку такви постојат, кои може да произлезат во случај на даночна контрола, не можат во оваа фаза да бидат утврдени со разумна точност. Според проценките на Раководството на Друштвото на датумот на овие извештаи, не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијални материјално значајни обврски по овој основ.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

39. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2023 година Друштвото е усогласено со барањата на Законот за супервизија на осигурување.

Во табелата подолу се наведени годишните коефициенти за штети по класи на осигурување за 2023 година.

Годишен коефициент на штети ^[1]		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
Незгода	01	37,8%	37,3%
Здравствено	02	48,0%	48,0%
каска моторни возила	03	71,6%	71,6%
каска пловни објекти	06	0,0%	0,0%
Карго	07	0,4%	0,5%
имоти пожар	08	20,3%	20,3%
имоти останато	09	9,2%	14,2%
АО	10	47,7%	46,3%
одговорност пловни објекти	12	0,0%	0,0%
општа одговорност	13	-11,0%	8,1%
финансиски загуби	16	37,8%	25,1%
туристичка помош	18	17,1%	17,1%

Годишните коефициенти за штети по класи на осигурување за 2022 година:

Годишен коефициент на штети ^[1]		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
Незгода	01	47.5%	47.1%
Здравствено	02	52%	52%
каска моторни возила	03	60.5%	60.5%
каска пловни објекти	06	0%%	0%
Карго	07	0.3%	0.7%
имоти пожар	08	6.6%	2.5%
имоти останато	09	42.4%	34%
АО	10	52.6%	51.1%
одговорност пловни објекти	12	0%	0%
општа одговорност	13	9.7%	15.2%
финансиски загуби	16	0%	%
туристичка помош	18	20%	20%

^[1] Годишните коефициенти на штети на 31.12.2023 година се пресметани во согласност со одредбите од Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

(сите износи се искажани во Денари, доколку не е поинаку искажано)

40. НАСТАНИ ПОСЛЕ ДАТУМОТ НА БИЛАНСОТ

По 31 декември 2023 година, датумот на известување, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, не се настанати настани кои би можеле да предизвикаат корекции на овие финансиски извештаи, ниту пак материјално значајни настани кои наметнуваат потреба од дополнително обелоденување во финансиските извештаи.

41. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Странски валута на 31 декември 2023 и 2022 година, се следните:

	31 декември 2023	31 декември 2022
ЕУР	61.4950	61.4932
ЦХФ	66.4093	62.4487
УСД	55.6516	57.6535